

ÅRSMELDING

01.05.2019 - 30.04.2020

Med regnskap og presentasjon av virksomheten til interkommunale friluftsråd

Friluftsrådenes Landsforbund

OM FRILUFTSRÅDENES LANDSFORBUND

Friluftsrådernes Landsforbund (FL) ble dannet i Ålesund i 1986, og er et fellesorgan for de interkommunale friluftsrådene i Norge.

For tida er 28 interkommunale friluftsråd tilsluttet FL. Landsforbundets hovedoppgave er å arbeide for styrking av det allmenne friluftslivet gjennom egne tiltak og ved å støtte arbeidet til medlemsfriluftsråd. FL er et eget rettssubjekt og en frittstående økonomisk enhet.

Årsmøtet er FLs høyeste myndighet, og holdes årlig innen utgangen av juni. Mellom Årsmøtene ledes FL av et styre på 5 medlemmer. FL har eget sekretariat med kontor i Sandvika.

Virksomheten i FL finansieres hovedsakelig gjennom kontingent fra medlemsfriluftsråd og støtte fra Klima- og miljødepartementet/ Miljødirektoratet.

Årsmøte 2020

Årsmøte i FL avholdes pga koronasituasjonen digitalt den 4. juni. Dette heftet inneholder årsmelding og regnskap, og gir informasjon om de interkommunale friluftsrådene og FL. For mer informasjon se: www.friluftsrad.no

Idéhefter og rapporter

- Barnehage i Friluft (2020)
- Vårt arbeid med FNs bærekraftsmål (2020)
- Læring i friluft i 7 fag (2018)
- Høsting. En smak av tradisjon og muligheter (2017)
- Friluftsskolen. Veiledningshefte for arrangører og ledere (DNT og FL 2017)
- Fysisk aktivitet i friluft (2016)
- Snøforming (2016)
- Veileder, arbeid med lite aktive grupper (2016)
- Friluftsporter. Veiledningshefte (2015)
- Friskliv i friluft (2014)
- Filuftsliv med etnisk mangfold (2012)
- Friluftsliv for mennesker med funksjonsnedsettelse (2012)
- Sammen for friluftsliv i 25 år. Friluftsrådernes Landsforbund 1986-2011
- Klart det går - kursopplegg (2006)

Bestilling: post@friluftsrad.no

For mer informasjon se www.friluftsrad.no

Forsidefoto: Friluftsrådet for Lindesnesregionen, overnatting i hengekøye - friluftsskole, Sveindal,

Innhold:

Om Friluftsrådernes Landsforbund	2
Årsmøte 2020	2
Idéhefter og rapporter	2

Årsmelding 01.05.19 - 30.04.20

Hovedtrekk i virksomheten.....	3
1. Serviceorgan for medlemsfriluftsrådene ...	4
2. Friluftslivspolitiske saker	6
3. Større satsinger	11
4. Stø kurs med basisoppgaver	12
5. Administrativt arbeid og utvikling av FL	16

Regnskap 2019

Regnskap 2019.....	19
Regnskap 2019, noter.....	20
Revisjonsberetning for 2019	22

Om friluftsrådene

Friluftsrådene, statusoversikt 31.12.19	24
Søppelrydding og turregistrering 2019	25

Presentasjon av friluftsrådene

Oslo og Omland Friluftsråd	27
Finnskogen Friluftsråd	27
Valdres Friluftsråd	28
Grenland Friluftsråd	28
Friluftsrådet Sør.....	29
Midt-Agder Friluftsråd.....	29
Friluftsrådet for Lindesnesregionen	30
Lister Friluftsråd	30
Dalane Friluftsråd.....	31
Jæren Friluftsråd	31
Ryfylke Friluftsråd	32
Friluftsrådet Vest	32
Bergen og Omland Friluftsråd.....	33
Fjordane Friluftsråd	33
Sunnmøre Friluftsråd	34
Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal.....	34
Trondheimsregionens Friluftsråd	35
Trollfjell Friluftsråd	35
Helgeland Friluftsråd	36
Polarsirkelen Friluftsråd	36
Salten Friluftsråd	37
Lofoten Friluftsråd	37
Vesterålen Friluftsråd.....	38
Midtre Hålogaland Friluftsråd	38
Midt-Troms Friluftsråd.....	39
Ishavskysten Friluftsråd.....	39
Nord-Troms Friluftsråd	40
Finnmark Friluftsråd	40

Sikringsarbeid	41
Tilrettelegging friluftslivets ferdselsårer	42
Tilrettelegging, informasjon og drift	44
Aktivitetstiltak	45
Forvaltningsoppgaver og informasjon	47
Andre varige resultater	49
Vedtekter for FL	51
Liste over medlemsfriluftsrådene	52

ÅRSMELDING 1.5.2019 - 30.4.2020

Hovedtrekk i virksomheten

Fram til midten av mars lå det an til at vi kunne rapportere om en årsmøteperiode som føyde seg inn i rekka av solide arbeidsår der viktige arbeidsoppgaver er videreført og der friluftsrådene rapporterer om økt innsats og resultater på de fleste felt. Så kom regjering og helsemyndigheter 12. mars med forbud og restriksjoner med bakgrunn i koronasmittesituasjonen. Vi var på ingen måte de som ble hardest ramma. Likevel var dette en dramatisk situasjon for friluftsrådene og FL. Vi måtte avlyse en rekke møter, arrangement og organiserte friluftslivsaktiviteter, og hytter og andre bygg måtte stenges. Samtidig var det viktig at vi kunne bidra med inspirasjon og informasjon om friluftslivsmuligheter i denne krevende situasjonen – innenfor de rammene som smittevernreglene satt. FL ga raskt ut generelle råd til alle medlemsfriluftsrådene, og hadde en tett og god dialog med mange om oppfølging og praktisering. Både FL og medlemsfriluftsrådene har vært aktive med å fortelle om friluftslivsaktiviteter folk kan drive på egenhand – både som fritidsaktivitet og som del av hjemmeskole og –barnehage.

I slutten av april, når sluttstrek for denne årsmeldinga settes, er det fortsatt uvisst hvor lenge og hvilke restriksjoner som vil gjelde framover. Styret er opptatt av at vi skal opptre ansvarlig og konstruktiv, følge alle råd og anbefalinger, og innenfor disse rammer bidra med friluftslivstilbud for hele befolkningen. I krisetider som dette, er friluftsliv viktig av mange grunner. Situasjonen gjør at vår kreativitet og omstillingsevne blir satt på prøve. Den utfordringa tar vi.

I påsken gjorde friluftsrådene en kjempeinnsats med å informere om turmuligheter, starte turregistreringsopplegg og lage aktivitetsoopplegg og -konkurranser. Ekstra tilskuddsmidler fra Klima- og miljødepar-

tementet/Miljødirektoratet var en viktig stimulan.

Årsmøteperioden preges også av kommune- og regionreformen. Den skapte en del utfordringer. I mange sammenslåtte kommuner og fylkeskommuner tok det lenger tid enn vi forventa å få administrative rutiner på plass. Det gjorde at aktivt friluftslivsarbeid og avklaring av tilskudd tok lenger tid enn vanlig. Videre har ny kommunelov ført til at mange av friluftsrådene er i gang med omdanning til kommunale oppgavefelleskap i samsvar med råd og eksempel på samarbeidsavtale fra FL.

Styret vil for årsmøteperioden løfte fram arbeidet med «suksessrike friluftslivsaktiviteter for barn og unge i ferie og fritid», satsing på stier og turruter i samarbeid med DNT, Friluftsskolen og utvikling av forvaltningsløsning, og viser til nærmere omtale seinere i årsmeldinga. Videre vil styret framheve at flere kommuner, med en større del av befolkningen, er medlem av interkommunale friluftsråd - dels gjennom innmeldinger og dels som følge av kommunesammenslåing.

Styret vil uttrykke en viss bekymring for de økonomiske utsiktene for friluftslivsarbeidet. To initiativ til danning av nye friluftsråd er lagt på is delvis som følge av stram kommuneøkonomi. Både fra fylkeskommuner og statlige myndigheter signaliseres det strammere økonomiske tider. I tillegg kommer usikkerhet som følge av koronapandemien. Foreløpig har ikke dette slått ut for FL. Den økonomiske omsetningen økte kraftig i 2019 – dels som følge av innvilgelse av flere prosjektsøknader i regi av FL. Vi kan legge fram et regnskap med overskudd på ca 190.000 etter at 300.000 er satt av til arbeid med digitale løsninger. Styret mener de økonomiske forutsetningene for videre drift er gode.

1. Serviceorgan for medlemsfriluftsrådene

FLs eksistens er basert på at vi fungerer som serviceorgan for medlemsfriluftsrådene. En rekke av disse oppgavene er faste fra år til år og omtales nærmere i kapittel 4 og 5. Her omtales de særskilte satsingsområdene for denne årsmøteperioden.

Ny kommunelov og omdanning til Kommunalt oppgavefellesskap

Ny kommunelov innebærer nye organisasjonsformer for interkommunalt samarbeid. Gjennom dialog med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Miljødirektoratet har FL kommet til at Kommunalt oppgavefellesskap etter kapittel 19 passer best for friluftsrådene. FL og Miljødirektoratet anbefaler at flest mulig friluftsråd velger denne samarbeidsformen. FL har med gode råd fra KMD og i samarbeid med bl.a. Midt-Agder Friluftsråd utarbeida eksempel på samarbeidsavtale. FL har vært drøftings- og rådgivingspart for en rekke friluftsråd som arbeider med omdanning til kommunale oppgavefellesskap.

Forvaltningsløsning

FL har også i denne årsmøteperioden brukt mye ressurser på motivasjon og opplæring av medlemsfriluftsrådene i bruk av forvaltningsløsningen. Dette har vært tema på ansattesamling, på regionale samlinger og det gis mye veiledning på telefon. Det har vært behov for ytterligere utvikling av turregistreringsopplegget TellTur, og gjennom et spleiselag mellom FL, friluftsrådene og bruk av spillemidler er det gjort viktige forbedringer til 2020 sesongen. Vi har tro på at nye læreplaner med økt vektlegging av naturen som læringsarena, vil føre til økt bruk av «stedsbasert læring». Vi opplever økt anerkjennelse av forvaltningsløsningen som er i stadig utvikling i samarbeid med flere friluftsråd. Av flere årsaker er det særlig gledelig at det er inngått samarbeidsavtale med Oslofjordens Friluftsråd om bruk av forvaltningsløsningen.

Friluftslivets og friluftsrådernes rolle i de nye fylkeskommunene

FL er opptatt av de muligheter regionreformen gir for å sette friluftsliv ytterligere på dagsorden. Det blei understreka da årsmøtet 2019 enstemmig vedtok uttalelsen «Fylkeskommunene – en viktig aktør i friluftslivsarbeidet». Nye regioner har vært tema både i FL-styret, på samlinger for friluftsrådene og i dialog med friluftsrådene. Vi har videreført arbeidet med å samle inn oversikt over fylkeskommunenes bevilgninger til friluftslivsformål og prioritering av spillemidler til friluftslivsformål. I valgkampen forsøkte vi å bidra til at friluftsliv blei satt på dagsorden. Vi må erkjenne at for både FL og de enkelte friluftsrådene var det krevende å nå fram, men det blei bl.a. gjennomført gode båsamtaler mange steder. Dels som følge av regionreformen signaliseres det betydelige økonomiske nedskjæringer i en rekke fylkeskommuner, og det rapporteres at langt ut i 2020 brukes store ressurser på intern organisering og administrativ oppfølging av reformen. Det rammer det aktive friluftslivsarbeidet for befolkningen og er bekymringsfullt.

Konferanser og samlinger

Landskonferanse

Sammen med Miljødirektoratet, Norsk Friluftsliv og Bad, Park og Idrett arrangerte FL, i godt samarbeid med lokal gruppe bestående av Trøndelag fylkeskommune, FNF Trøndelag, Trondheim kommune og Trondheimsregionens Friluftsråd, landskonferanse friluftsliv i Trondheim 22.-24. mai 2019. Det var totalt 261 deltakere og et rikholdig program. Eldre- og folkehelseminister Sylvi Listhaug holdt åpningsinnlegg om friluftsliv i et folkehelseperspektiv. I tillegg til plenumsforedrag onsdag og fredag, var det torsdag 6 ulike sesjoner og 7 befaringer.

Ansattesamling

Med Dalane Friluftsråd som vertskap blei det arrangert vellykka ansattesamling med markering av friluftsrådets 25 års jubileum.

Styret i FL 2019–2020. Fra venstre Ingebrigt S. Sørfonn, Ane Mari Braut Nese, Latifa Nasser, Hedda Foss Five og Vebjørn Krogsæter.

Ansattesamling i Dalane 2019. Samlingene gir friluftsrådsansatte faglig påfyll og tilhørighet.

Det var 49 deltakere fra 21 friluftsråd. Første dagen var et åpent seminar om barn, unge og friluftsliv med presentasjon av de første resultater fra prosjektet «suksess-rike friluftslivsaktiviteter for barn og unge i ferie og fritid». Seinere var Friluftsporter, tilrettelegging av friluftslivets ferdselsårer, sikringsarbeidet, forvaltningsløning og presentasjon av Friluftskveld viktige tema. En vellykka samling befestet ansattesamlingene som en viktig møteplass faglig, sosialt og for utviklingsarbeid.

Andre samlinger

Det er sammen med DNT arrangert erfaringssamling for Friluftsskolen og i tilknytning til annet seminar en samling for friluftsråd som arbeider med marin forsøpling. Vi arrangerte også oppstartsamling for revisjon av vårt materiell for barnehager. Et viktig ledd i vårt arbeid med å omsette FNs bærekraftsmål i konkrete tiltak er å begrense antall nasjonale samlinger med reise, og i størst mulig grad legge aktuelle tema til ledersamling og ansattesamling.

Nye medlemskommuner og friluftsråd

I årsmøteperioden har både Namdalen og Nord-Gudbrandsdal utredet etablering av nye friluftsråd. FL har bidratt i begge prosessene. De faglige anbefalingene tilrådde etablering av friluftsråd, men økonomi og til en viss grad kommunereformen, førte til at begge initiativene blei lagt på is. Nord-Odal og Sør-Odal kommuner har danna friluftsråd uten å melde det inn i FL, og Kongsvinger og Eidskog kommuner utreder etablering av friluftsråd i regionen. FL håper disse initiativene fører til etablering av minst ett sterkt og bærekraftig friluftsråd.

I eksisterende friluftsråd er Elverum ny medlemskommune i Finnskogen Friluftsråd, Bygland, Valle og Bykle i Midt-Agder Friluftsråd, Utsira i Friluftsrådet Vest, Vanylven og Sykkylven i Sunnmøre Friluftsråd, mens Hasvik og Vadsø ha meldt seg ut av Finnmark Friluftsråd. Kommunesammenslåinger innebærer at befolkningen i tidligere Hurum, Sørums og Fet kommuner

nå er med i Oslo og Omland Friluftsråd, og befolkningen i tidligere Hornindal kommune i Sunnmøre Friluftsråd. Deler av befolkningen i tidligere Snillfjord kommune omfattes nå av Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal.

Totalt sett er det grunnlag for å konkludere med at innbyggere i 9 kommuner fra 2019 er nye medlemmer i friluftsråd, mens målet var 10.

2. Friluftslivspolitiske saker

Folkehelsemelding og Handlingsplan fysisk aktivitet

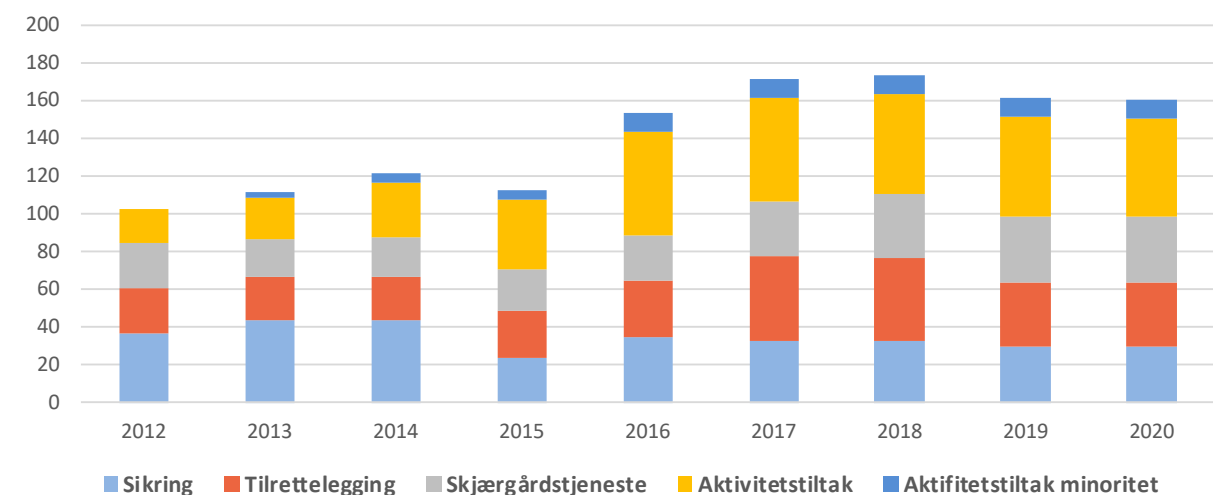
FL var en aktiv bidragsyter til handlingsplan fysisk aktivitet som skal følge opp Folkehelsemeldinga. Arbeidet med handlingsplanen fysisk aktivitet trakk ut i tid, men den blir lansert i mai 2020.

Statsbudsjett 2020

Norsk Friluftsliv, DNT og FL samarbeida om innspill til statsbudsjettet for 2020, og mente at oppfølging av Handlingsplanen for friluftsliv med ferdselsåreprosjektet, folkehelseutfordringene og presset på strandsona tilsa en markert styrking av budsjettet. Budsjettforslaget fra regjeringa innebar imidlertid i all hovedsak videreføring av 2019-nivået, se fig 1. FL deltok i en rekke budsjettøringer og arbeida sammen med Norsk Friluftsliv og DNT for styrking. Med flertallsregjering og en svak friluftslivspolitisk opposisjon oppnådde vi ikke konkrete resultater. Vi mener likevel at brei deltakelse på budsjettøringer i Stortinget er viktig for å sette friluftsliv på dagsorden, opprettholde kontakt med stortingspolitikere og legge grunnlag for framtidig styrking.

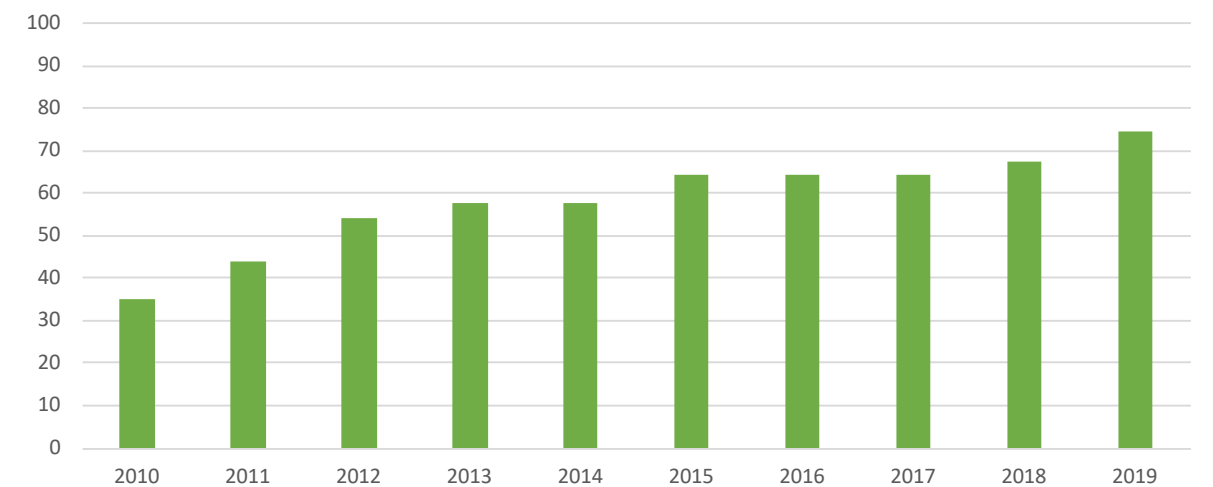
FL innhenter også informasjon fra fylkeskommunene om deres tilskudd til friluftslivsformål, se fig 2. Nå foran regionreformen, der det er viktig at friluftsliv fortsatt blir ivaretatt – og helst på nivå med de som bevilger mest, er oversikten viktig for friluftsrådenes arbeid overfor sine

Friluftsmidler over statsbudsjettet KLD

Figur 1: Budsjettutvikling Klima- og miljødepartementet, friluftsliv (millioner kr)

Fylkeskommunenes bevilgninger til friluftslivsformål

Figur 2: Tilskudd fra fylkeskommunene til friluftslivsformål (millioner kr)

fylkeskommuner. De tall FL har innhenta fra fylkeskommunene viser en svært gledelig økning av fylkeskommunenes tilskuddsmidler fra 67,4 mill i 2018 til 74,4 mill i 2019. Fylkeskommunenes prioritering av spillemidler til anlegg for friluftsliv førte imidlertid til en samla nedgang fra 92,5 mill i 2018 til 78,4 mill i 2019.

Ivaretaking av arealer og ferdselsårer for friluftsliv

FL tok opp reduksjonen i tilgjengelig strand-sone basert på Statistisk Sentralbyrås data, og fikk noe medieoppslag sommeren 2020. Sammen med en rekke andre friluftslivs- og naturvernorganisasjoner var vi arrangør av seminaret «Kampen om arealene» under Arendalsuka. En rekke viktige arealutfordringer blei satt på dagsorden. Arealfokusert kom igjen på dagsorden da Miljødirektoratet la fram Helhetlig plan for Oslofjorden, og er tema for et planlagt seminar der FL er medarrangør.

Sammen med DNT har FL videreført stisatsing. Nettstedet merkehandboka.no er under stadig utvikling. Vi har med støtte fra Miljødirektoratet utarbeida eksempelsamling for tilretteleggingstiltak og samarbeider om kursopplegg for Merkehandboka. Referansegruppemøte for merkehandboka.no er gjennomført, og FL deltar i Miljødirektoratets ressursgruppe for ferdselsåreprosjektet og i Kartverkets samarbeidsforum for turruter på kart.

Friluftslivets plass i kommunestyre- og fylkestingsvalget

FL-styret drøfta vårt arbeid med valgkampen på styremøte før sommerferien og var enig om at en fikk størst effekt av at friluftsrådene reiste aktuelle saker i egen region. Eget brev om dette blei sendt friluftsrådene før ferien, og FL fulgte opp seinere på sommeren med utkast til leserinnlegg friluftsrådene kunne bruke.

Mange friluftsråd satt friluftsliv på den politiske dagsorden under Friluftslivets uke, bl.a. ved å invitere til bålsamtaler – første uka i september og rett før valget. I stor grad var dette arrangementer i samarbeid med Forum for natur og friluftsliv (FNF) i fylkene.

I tillegg til tidligere omtalt fokus på tilgang til strandsona, var styreleder i debatt på NRK om allemannsretten med utgangspunkt i utfordringer fra turisttilstrømming i Lofoten. FL mener allemannsretten må stå fast og at andre virkemidler som informasjon, tilrettelegging og kanalisering må brukes for å skape bærekraftig reiseliv.

En time fysisk aktivitet i skolen

Det var et stort gjennomslag for bruk av naturen som læringsarena da nye læreplaner blei lansert. Tverrfaglige tema, vektlegging av dybdelæring og undersøkende tilnærming, samt en rekke konkrete læringsmål åpner på en helt ny måte for bruk av naturen som læringsarena. I tillegg har friluftsliv fått en mye mer sentral plass i kroppsøvfaget. Norsk Friluftsliv, DNT og FL har lenge arbeida for dette gjennom et nært samarbeid. Vi må imidlertid konstatere at det ikke har skjedd noe vesentlig når det gjelder å konkretisere innføring av en time fysisk aktivitet hver dag i skolen.

Relatere og konkretisere friluftslivspolitisk arbeid til FNs bærekraftsmål.

FL satt tidlig på høsten i gang arbeid med å relatere og konkretisere vårt arbeid til FNs bærekraftsmål. Vi valgte å konsentrere oss om de målene som er mest relevante for vårt arbeid. Friluftsrådene har vært involvert i arbeidet gjennom en høringsrunde før styret vedtok notatet i februar og presenterte det på ledersamlinga. FL vil legge notatet til grunn for vårt videre arbeid.

Eierløse teiner må også ryddes opp i. Foto: Lister Friluftsråd

El-biler er med i arbeidet for å tilrettelegge og rydde, BOF er godt utstyrt for oppgavene. Foto: Bergen og Omland Friluftsråd

Ny flytebrygge montert. Foto: Maja Sjøskog Kvalvik, Ishavskysten Friluftsråd

Adkomst til havet for alle. Foto: Jæren Friluftsråd

3. Større satsinger

Videreføre arbeidet med prosjektet «suksessrike friluftslivsaktiviteter for barn og unge»

I årsmøteperioden er det gjennomført et større forskningsprosjekt i regi av Norsk institutt for naturforskning. Videre er det arbeidet med kartlegging og klassifisering av friluftslivsaktivitet for barn og unge og med utvikling av kriterier for hva som kjenner seg ut som suksess. I arbeidet er alle norske kommuner spurt om friluftslivsaktivitet for barn og unge, og et av de interessante resultatene er at 74 % av kommuneansatte med ansvar for friluftsliv mener at det er behov for flere tilbud. Videre er det planlagt tre arbeidsgrupper for å arbeide med temaene rekruttering, grunnleggende friluftslivsferdigheter og aktivitetsledelse. Videre arbeid med forskning og utredning er konkretisert i to ulike oppdrag som begge er tildelt NINA. I perioden er det gjennomført 2 styringsgruppemøter, 2 møter for arbeidsgruppa og ett åpent seminar der blant annet nye data om barn, unge og friluftsliv blei presentert av NINA.

Følge opp nasjonalt stiprosjekt både i regi av FL og gjennom medlemsfriluftsrådene

FL er en aktiv deltaker i Miljødirektoratets ressursgruppe for ferdselsåreprosjektet, og formidler relevant informasjon til medlemsfriluftsrådene. Flere av friluftsrådene, bl.a. i Nordland og Troms, har fått prosjektansvar for utvikling av planer for friluftslivets ferdselsårer, mens andre friluftsråd bidrar med innspill på linje med frivillige organisasjoner. Arbeidet avdekker et stort behov for oppdatering av Kartverkets baser for stier og traktorveier og for turruter. FL følger opp dette bl.a. i samarbeidsforum for turruter på kart.

Samarbeide med DNT om stisatsing med utvikling av kursopplegg og oppdatering av nettstedet merkehandboka.no.

FL har videreført et nært samarbeid med DNT om satsing på stien som en bærebjelke i friluftslivsarbeidet. Vi har bl.a. sendt felles innspill til arbeidet med Nasjonal trans-

portplan. Der har vi påpekt behovet for å løfte arbeidet med gang- og sykkelveier, og se dette i sammenheng med tilrettelegging for friluftsliv. Dette er fulgt opp i budsjett-høring og førte til en mindretallsmerknad. Arbeidet med kurs for tilrettelegging av turruter basert på merkehandboka er i sluttfasen. Merkehandboka.no er oppdatert med eksempelsamling for praktisk tilrettelegging finansiert av Miljødirektoratet.

Utvikle eksempelsamling over tilretteleggingstiltak på egen nettside

Arbeidet er ikke gjennomført, men dette må ses i sammenheng med at det er utarbeidet eksempelsamling for stier på merkehandboka.no.

Samarbeid med DNT og Statskog om utvikling av ut.no til nasjonal turportal

Samarbeidet om ut.no er videreført i felles styringsgruppe, og gjennom arbeidsgruppe. Friluftsrådenes turforslag basert på turregistreringsopplegget TellTur vises nå på Ut.no. Det har vært et omfattende og planmessig arbeid med møter med to statsråder, budsjettinnspill og prioritering i budsjett-høring for å få midler over statsbudsjettet til ut.no. Dette lyktes vi ikke med for 2020-budsjettet. Det påvirker framdrift i arbeidet.

Følge opp friluftsrådenes omfattende arbeid med forsøpling og delta i relevante nasjonale fora som Hold Norge Rent

FL har i perioden arbeidet aktivt for avklaring av friluftsrådenes og skjærgårdstjenestens rolle i arbeidet mot marin forsøpling, for forutsigbare og flerårige rammebetingelser, for utviding av skjærgårdstjenesten til større deler av kysten og for utvikling av mer miljøvennlige båttyper i skjærgårdstjenesten. Vi har søkt midler og støtte både hos Miljødirektoratet og Handelens miljøfond, men uten å få endelige gjennomslag. FL har fra starten vært en aktiv deltaker i Hold Norge Rent, og FLs kommunikasjonsrådgiver, Asgeir Knudsen, er nå styreleder. FL har deltatt på en rekke fellessamlinger om marin forsøpling, og har samlet friluftsrådene for erfaringsutveksling.

Utvikle friluftsporter til en fellessatsing.

Med forankring i pilotprosjekt i Friluftslivets år 2015, Klima- og miljødepartementets handlingsplan for friluftsliv, prosjektmidler fra Miljødirektoratet og Sparebankstiftelsen DNB er det et godt grunnlag for å utvikle Friluftsporter til et fellestiltak som åpner friluftsliv for nye grupper. Vi har i prosjektarbeidet vektlagt planprosess med brei medvirkning fra aktuelle brukergrupper. Friluftsporter var sentralt tema på ansattesamling i regi av Dalane Friluftsråd. Grenland Friluftsråd har fått støtte til å etablere friluftsport i alle medlemskommuner, og er en viktig samarbeidspart for FL i arbeidet. Totalt har 19 friluftsråd meldt interesse for å etablere rundt 100 friluftsporter. Vi arbeider med utvikling av ny felles logo og skilting av friluftsporter, og et enkelt opplegg for godkjenning av friluftsporter i samsvar med kriteriene.

4. Stø kurs med basisoppgaver

En rekke av friluftsrådernes og FLs oppgaver er av permanent karakter. Disse legger solid grunnlag for friluftslivsutøvelse for hele befolkningen. For de fleste av disse oppgavene rapporterer friluftsrådene økt innsats, bedre resultater og økt deltakelse sammenlikna med tidligere år.

Sikring av friluftslivsområder.

Sikring omfatter arbeid med offentlig kjøp eller langvarig avtaleinngåelse (servitutt) av områder til friluftsmål, og avtaleinngåelse for stier og turruter. Arbeidet var tema på en av sesjonene under ansattesamling. FL har også bidratt med faglige råd til friluftsråd som arbeider med sikringssaker. Friluftsrådene har i 2019 stått for gjennomføring av 17 sikringssaker, jf figur s 39, og vært pådriver for ytterligere 13 sikringssaker. Det er inngått avtale for 19 km tursti, skiløype eller turveg. Det er en markert nedgang i forhold til tidligere år.

Tilrettelegging, drift og forvaltning av offentlig eide friluftslivsområder.

Det er ti av friluftsrådene som har ansvar for tilrettelegging, forvaltning og drift av friluftslivsområder, og mange av de øvrige friluftsrådene har en veileder- og pådriverrolle overfor medlemskommunene i dette arbeidet. Friluftsrådene gjennomfører en rekke tilretteleggingstiltak hvert eneste år som i sum er viktig bidrag til friluftsliv for alle. I 2019 er det eksempelvis bygd 10 nye toaletter og 14 gapahuker, og anlagt 5 parkeringsplass og 12 brygger. Det er høy kompetanse i de aktuelle friluftsrådene, og FLs arbeid består stort sett i å kanalisere spørsmål til friluftsråd med gode erfaringer. FL har bidratt til å rette oppmerksomhet mot natur- og miljøvennlig og klimarobust tilrettelegging. Friluftsrådene forvalter nå 579 friluftslivsområder – en økning på 13 fra 2018.

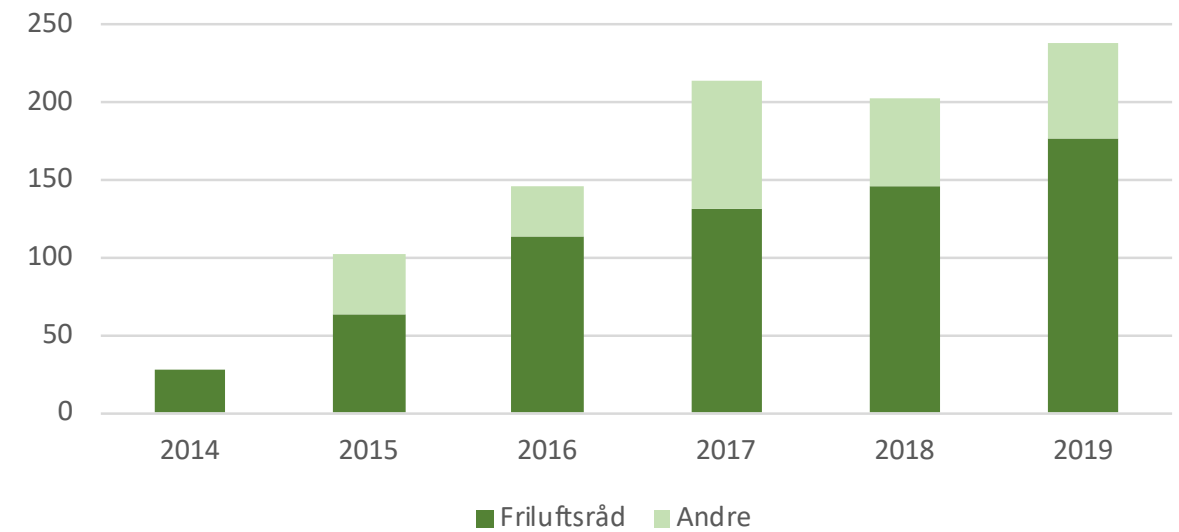
Friluftsskoler og andre friluftslivstilbud for barn og unge

Friluftsrådene tilbyr Friluftsskoler, basecamps og andre ferie- og fritidstilbud for barn og unge. Friluftsskolen, som er et velfungerende samarbeid med DNT, er en hovedsatsing fra FL. Figur 3 viser utviklingen i antall Friluftsskoler. FL støtter Friluftsskolen med spillemidler etter standardsatser, og nye arrangører får oppstartstøtte og utstyrspakke finansiert av Sparebankstiftelsen DNB. Sammen med DNT utvikler vi veiledningsmateriell og arrangerer erfaringssamling for arrangører.

Naturlos og andre organisere friluftslivstilbud

Friluftsrådene arrangerte i 2019 organiserte turer og andre friluftslivsarrangement med 25.000 deltakere, og var medarrangører for slike med 95.000 deltakere. Naturlos, en samla oversikt over ikke-kommersielle turer i regi av lag og foreninger, er et konsept som det passer svært godt for friluftsråd å administrere, koordinere og markedsføre. I 2019 var 7 friluftsråd arrangør av Naturlos-opplegg som samla 50.000 deltakere. FL formidler erfaringer mellom friluftsrådene og fordeler spillemidler til aktiviteter for lite aktive.

Antall friluftsskoler arrangert av medlemsfriluftsråd og andre

Figur 3. Antall arrangerte friluftsskoler

Plukke søppel - nyttig og gøy. Foto: Fjordane Friluftsråd

Plukke bær - nyttig og gøy. Foto: Midt-Agder Friluftsråd

TellTur og andre turregistreringsopplegg

Hele 18 friluftsråd tilbyr nå turregistreringsopplegg. I 2019 var det etablert 2.497 turmål der 47.571 personer deltok og gjennomført 823.760 turer. Registreringa foregår i hovedsak digitalt – noe som viste seg som et særlig fortrinn da koronapandemien satt inn. For store brukergrupper er det imidlertid fortsatt stas å skrive seg fysisk inn i turbok. FLs opplegg er TellTur som er knytta til forvaltningsløsningen og dermed visning på Ut.no. Vi har i årsmøteperioden brukt ressurser på ytterligere forbedringer etter innspill fra friluftsrådene. 13 friluftsråd bruker TellTur. FL formidler støtte fra spillemidlene til turregistreringsopplegg uavhengig av system. Turregistreringsoppleggene i regi av friluftsrådene var svært populære under ”koronapåsken”. For TellTur var det en fordobling i antall brukere fra 2019 til 2020 i perioden 1. - 21. april.

Læring i friluft

Revidert skoleopplegg «Naturen som læringsarena» er tatt i bruk for fullt i friluftsrådernes samarbeid med skoler i medlemskommunene. Samtidig har vi arbeida videre med å introdusere det digitale kartbaserte systemet «Stedsbasert læring» slik at oppleggene for utendørs læring blir lett tilgjengelig for alle. Rett før jul kom nye læreplaner som gir helt nye muligheter til bruk av naturen som læringsarena i alle fag, og som gir friluftsliv en mye mer sentral plass i kroppsøvingsfaget. Arbeid er satt i gang for å oppdatere vårt skolemateriell til nye læreplaner.

Den store aktiviteten med å oppdatere vårt materiell for skole og barnehage gjenspeiles også i friluftsrådernes aktivitet. Det har ikke deltatt så mange på kurs i regi av friluftsrådene siden Friluftslivets år i 2015 (jf fig. 4) og den overveiende delen er barnehageansatte og lærere. Vi vektlegger opplegg for lærere med etablering av lærende nettverk, men mange friluftsråd bistår også skolene med aktivitets- og læringsopplegg for elever. FL formidler statlige friluftslivsmidler fra Miljødirektoratet til friluftsrådernes arbeid

med bruk av naturen som læringsarena i barnehage og skole, men har ikke lyktes med å få midler fra Utdanningsdirektoratet til dette og det er lite samarbeid med Den naturlige skolesekken.

Våre opplegg for bruk av naturen som aktivitetsområde og læringsarena for barnehager og skoler, fikk fornyet betydning under gjenåpning av barnehager og skoler. Mer bruk av utetid var en av anbefalingene for å hindre smittespredning. FL hadde klart revidert idéhefte for barnehager i slutten av april. FL har sendt brev til alle kommuner om vårt tilbud til barnehage og skole.

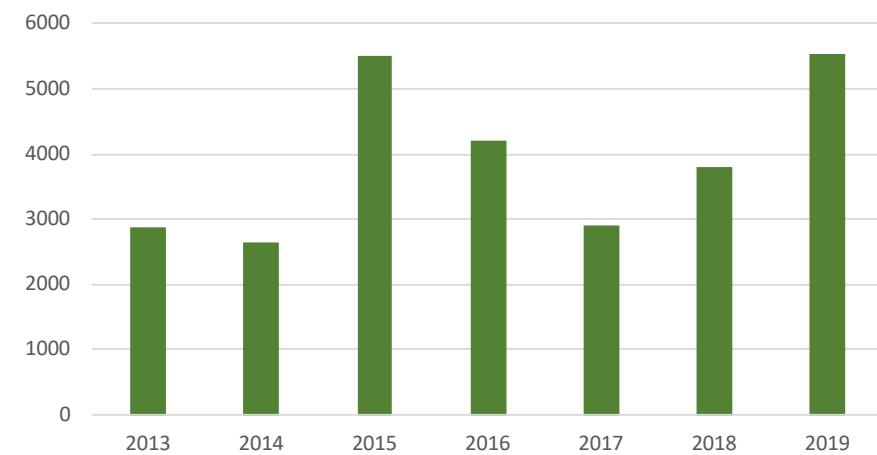
Friluftsliv som virkemiddel i folkehelsearbeidet

Svært mye av vårt friluftslivsarbeid har stor verdi for folkehelsa. Det gjelder særlig tilrettelegging og stimulering til lite utstyrs- og ressurskrevende hverdagsfriluftsliv i nærmiljøet, der vi når mennesker som ellers er lite aktive. Vi har en særskilt folkehelsesatsing som bygger på at friluftsrådene samarbeider med frisklivssentraler eller folkehelseansvarlig i medlemskommunene og finansierer tiltak med tilskudd fra Miljødirektoratet. I stor grad er dette tiltak retta mot eldre, mennesker med ulike plager og sykdom, mennesker med nesatt funksjonsevne eller utviklingshemming.

Friluftsliv for mennesker med innvandrerbakgrunn

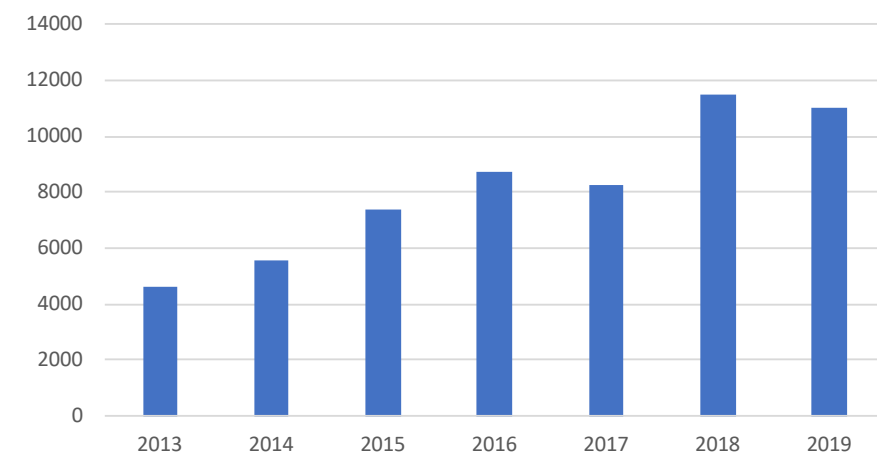
I regi av 17 friluftsråd er det arrangert friluftslivsaktivitet for mennesker med innvandrerbakgrunn (jf fig. 5) finansiert av en egen tilskuddsordning på Miljødirektoratets budsjett. I stor grad er dette vanlige turopplegg med introduksjon til lavterskel friluftsliv og informasjon om bekledning, allemannsretten og andre grunnleggende forhold. Felles måltider gir gode muligheter for deling av kultur og matskikker. Friluftsrådernes opplegg er ofte formaliserte opplegg som del av introduksjonsopplegg og i regi av mottaksklasser. FL har i samarbeid med Grenland Friluftsråd fått oversatt velkomstkortene med informasjon om allemannsretten til 7 nye språk.

Kursdeltakere hos friluftsrådene

Figur 4. Kursene er i hovedsak laget for ansatte i skole og barnehage

Deltakere med innvandrerbakgrunn

Figur 5. Friluftaktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn, i hovedsak de som deltar på introduksjonsprogrammer

Stolt fisker, Foto: Oslo og Omland Friluftsråd, Andreas Turau

Samarbeidsprosjekt med Bulgaria

FL har inngått samarbeidsavtale med den bulgarske organisasjonen «Devetaki Plateau Association» med hovedtemaene medvirkning, deltakelse i lokalmiljøet og hvordan bidra positivt til lokalsamfunnsutvikling gjennom eksempler fra vårt arbeid. FL har god erfaring fra et tidligere samarbeidsprosjekt med samme organisasjon. Prosjektet er finansiert gjennom «Active Citizens Fund» I Bulgaria, en ordning støttet av Island, Norge og Liechtenstein (EEA Grants 2014-2021). Ingrid L Wigestrands og Morten Dåsnes deltok fra FL med en rekke foredrag på to-dagers samling for sentrale partnere i Bulgaria i slutten av februar, og det planlegges gjensitt i Norge våren 2021. Konkrete, enkle og lite kostnadskreven tiltak er mest interessant, og kanskje blir det både Friluftsskoler og ordførers tur i Bulgaria

5. Administrativt arbeid og utvikling av FL

Årsmøte 24. mai 2019

Årsmøtet blei arrangert 24. mai med Trondheimsregionens Friluftsråd som vertskap rett i etterkant av landskonferanse friluftsliv. Det var 53 delegater med stemmerett, og 21 friluftsråd var representert i tillegg til FL-styret. Årsmøtet ga mot 3 stemmer tilslutning til at FLs vedtekter ikke åpner for å gi fullmakt til andre delegater. Årsmøtet vedtok enstemmig og uten vesentlige kommentarer årsmelding, regnskap, arbeidsplan og budsjett. Etter forslag fra Bergen og omland Friluftsråd vedtok årsmøtet å henstille til styret å legge framtidige tidspunkt for årsmøtet utenom helg. Styrets forslag til uttalelse; «Fylkeskommunene – en viktig aktør i friluftslivsarbeidet», blei enstemmig vedtatt. Ved valgene blei Ane Mari Braut Nese (Jæren) valgt til styreleder, Vebjørn Krogsæter (Sunnmøre) til nestleder, Latifa Nasser (Trondheimsregionen) og Ingebrigt S Sørffonn (Vest) til styremedlemmer.

Styret

Styret har etter årsmøtet bestått av Ane Mari Braut Nese (Jæren) styreleder, Vebjørn Krogsæter (Sunnmøre), nestleder, Hedda Foss Five (Grenland) styremedlem, Ingebrigt S Sørffonn (Vest) styremedlem og Latifa Nasser (Trondheimsregionen) styremedlem. Hedda Foss Five har hatt permisjon fra 1.10.19 til 1.6.20, og første varamedlem, Anders Ege (Dalane) har i denne perioden fungert som styremedlem. Øvrige varamedlemmer har vært Bjørn Ivar Lamo (Helgeland) og Berit Hopland (Ryfylke).

Avtroppende styre hadde telefonstyremøte 13. mai. Nytt styre hadde sitt første styremøte 25.-26. juni med Jæren Friluftsråd som vertskap, og videre styremøte 15.-16. oktober med Friluftsrådet Sør som vertskap og 3.-4. desember hos Lofoten Friluftsråd. Videre hadde styret møte 13. februar i forkant av ledersamling på Gardermoen. Styremøtet i mars skulle vært med Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal som vertskap, men måtte ut fra situasjonen med koronavirus omgjøres til et telefonstyremøte 31. mars. Videre er det pga koronapandemien holdt ekstraordinært styremøte på telefon 22. april for å avklare gjennomføring av årsmøtet. Avtroppende styre behandla 6 saker, mens nytt styre har behandla 59 saker. Det er krevende å legge styremøtene til medlemsfriluftsrådene, men styret mener det gir en unik anledning til å få innsikt i friluftsrådene ulike hverdag, arbeid og utfordringer rundt i landet.

Administrasjon

Administrasjonen i FL har bestått av fem medarbeidere; Marianne Sanderud, administrasjon, regnskap og rådgiver, Asgeir Knudsen, kommunikasjonsrådgiver, Ingrid L Wigestrands, rådgiver, Katrine Skalleberg, rådgiver, fram til 31.3.20 og Morten Dåsnes, daglig leder. Katrine Skalleberg gikk ut i foreldrepermisjon 1.10.2019, og sa seinere opp stillingen for å få kortere reisevei til arbeid. Hege Olimb Myhre er engasjert som vikar i perioden 1.10.2019 – 31.7.2020, og

stillingen er lyst ut. I tillegg har Kristian Tiller Torsvik vært engasjert til å arbeide med eksempelsamling tilretteleggingstiltak, og Knut Berntsen til å arbeide med revisjon barnehagehefte og arbeid med læring i friluft.

Administrasjonen holder til i de samme kontorlokaler i Sandvika med en halvåpen kontorløsning.

Informasjonsarbeid

Det viktigste informasjonsarbeidet overfor friluftslivsutøvere skjer gjennom medlemsfriluftsrådene informasjon om sine tilbud. FL har en rolle i å være veileder, tilrettelegger og pådriver for dette. Flere friluftsråd har i perioden fått bistand til å etablere nettside på vår plattform. Felles web-plattform bidrar til enhetlig uttrykk utad, og slike fellesløsninger gir effektiv ressursbruk. Verdien og viktigheten av felles profil var også tema på ledersamlinga. Det viktigste og mest omfattende informasjonsarbeidet er knytta til forvaltningsløsningen og arbeidet med turportalen Ut.no sammen med DNT og Statskog. Forvaltningsløsningen letter friluftsrådene arbeid med å forvalte egne områder og ferdselsårer, og er grunnlag for friluftslivsinformasjon på turportalene GodTur.no og Ut.no. Turregistreringsopplegget TellTur er også et avleda produkt av forvaltningsløsningen med stor informasjonsverdi. FL formidler også informasjon om egen virksomhet og friluftsrådene tilbud på egen nettside, nettside for Friluftsskolen, og på facebooksider for disse. Det er gitt ut ett informasjonsbrev, Friluftsliv-Info 1/2020, og arbeides med en ansiktsløfting av dette. Vi har sendt ut pressemeldinger om større saker og fått gjennomslag i riksmidia om allemannsretten og nedbygging av strandsona.

Nettsidene våre er særlig viktige for de som er opptatt av konkrete faglige innspill som tips om skole- og barnhageopplegg og tilretteleggingstiltak. Antall brukere økte fra 17.500 i 2018 til 24.000 i 2019. I 2019 hadde TellTur nesten 90.000 brukere av nettsiden og innpå 500.000 sidevisninger.

Arbeidsmiljø og sjukefravær

Styret har videreført et fokus på arbeidsmiljø og oppfatter at det er godt. Sjukefraværet var i 2019 på 4,1%.

Friluftsrådene resultater

Det konkrete og praktiske arbeidet med å sikre, tilrettelegge, forvalte og drifte friluftsområder, og med informasjons- og aktivitetstiltak foregår ute i medlemsfriluftsrådene. FLs rolle er å bidra med fagkunnskap, formidle erfaringer og kompetanse, arbeide for økonomiske rammevilkår og fordele tilskuddsmidler for ordninger vi forvalter. Det er all grunn til å berømme friluftsrådene og dyktige medarbeidere der for både omfang og kvalitet av tiltak og prosjekter. Tabeller og oversikter lenger bak i årsmeldingsheftet gir detaljer om arbeidet.

Representasjon og deltakelse i styrer og utvalg

Daværende styreleder Saghaug var årsmøte-representant på årsmøte i Forum for natur og friluftsliv (FNF), og var sammen med Dåsnes gjest på årsmøtet til Norsk Friluftsliv 9. mai 2019.

FL deltar i en rekke styrer, utvalg og arbeidsgrupper. De viktigste er:

Styret FNF nasjonalt: Asgeir Knudsen
Styret Hold Norge rent: Asgeir Knudsen (leder)
Styret PEFC Norge (skogsertifisering): Morten Dåsnes
Arbeidsgruppe FSC skogsertifisering: Morten Dåsnes
Ressursgruppe nasjonale turiststier: Ingrid Larsen Wigestrands
Styringsgruppe Ut.no: Asgeir Knudsen og Morten Dåsnes
Referansegruppe BioTour: Morten Dåsnes
Nasjonal Kystledgruppe: Morten Dåsnes
Forum friluftsliv i skolen: Ingrid Larsen Wigestrands
Forum flerkulturelt friluftsliv: Marianne Sanderud
Redaksjonen Merkehandboka: Morten Dåsnes
Grønn Tur: Ingrid Larsen Wigestrands
Samarbeidsforum friluftsliv: Ingrid Larsen Wigestrands og Morten Dåsnes

Samarbeidsforum turruter på kart,
Kartverket: Morten Dåsnes
Rådgivende gruppe Miljødirektoratet,
friluftslivets ferdselsårer: Morten Dåsnes
Styringsgruppe Friluftsskolen: Hege Olimb
Myhre og Morten Dåsnes

Ved forfall fra fast medlem, finner vi stort
sett varaløsninger internt i administra-
sjonen.

Høringsuttalelser og innspill

FL har i årsmøteperioden avgitt disse
uttalelsene:

- Høring i Stortingets Helse- og omsorgs-
komite om Folkehelsemeldinga.
- Høringsuttalelse til Klima- og miljødepar-
tementet om endringer i Friluftsløven.
Innspill til Nasjonal transportplan fra
DNT og FL
- Høringsuttalelse til forskrift om tilskudd
for å gi barn og unge økt forståelse for
bruk av utmarksressurser.
- Høringsuttalelse fra Norsk Friluftsliv,
DNT og FL om endring i lov om kringkas-
ting mm – reklame for pengespill.
- Høringsuttalelse til Olje- og energide-
partementet om nasjonal ramme for
vindkraft.

Takk for samarbeid

Det er gjennom godt arbeid i medlemsfriluftsrådene og gjennom gode samarbeidsparter vi
oppnår de fleste og beste resultatene. Styret takker medlemsfriluftsrådene, Stortinget – og
energi- og miljøkomiteen spesielt, Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, Kultur-
departementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, Statskog, Kartverket,
Innovasjon Norge, Norsk Friluftsliv, Den Norske Turistforening, Forbundet Kysten, Hold
Norge Rent, Senter for Oljevern og Marint miljø, Forum for natur og friluftsliv (FNF) og andre
kontakter og samarbeidsparter for hyggelig og godt samarbeid til friluftslivets beste.

- Uttalelse om friluftslivsfag ved Knut
Hamsun videregående skole.
- Innspill til stortingsmelding om barne-
og ungdomskultur.
- Høringsuttalelse til NOU om forvalt-
ningsloven, felles for en rekke natur- og
friluftslivsorganisasjoner.
- Innspill til arbeid med stortingsmelding
om idrett.
- Høringsuttalelse til helhetlig plan for
Oslofjorden.
- Høringsuttalelse til nærings- og
fiskeridepartementet om regler for
fritidsfiskeHøringsuttalelse til Klima- og
miljødepartementet om endringer i
lover og regler for motorisert ferdsel i
utmark.

Økonomi

FL hadde i 2019 en omsetning på ca 47
millioner kroner hvorav ca 32 millioner er
administrasjons- og prosjektstøtte som
videreføres til friluftsrådene. Styret går
gjennom perioderegnskap og årsprognoser
i styremøter gjennom året. Regnskapet
for 2019 viser et overskudd på 190.045
kroner, etter at 300.000 er satt av til
digitale løsninger. Egenkapitalen er på i alt
1.748.353 kroner. Styret mener dette gir et
godt økonomisk grunnlag for videre drift.

Årsregnskap 2019

Drift	Noter	2018	Budsjett 19	Rev. budsj 19 ¹	Års 2019
Inntekter					
Kontingenter		1 546 372	1 700 000	1 700 000	1 650 568
Apm støtte	2	13 376 000	13 235 000	14 300 000	14 300 000
Prosjekttilskudd FL	2	680 500	1 046 000	3 996 000	4 255 500
Prosjekttilskudd andre	2	14 790 000	17 005 000	21 955 000	23 645 000
Egne tilsk		983 748	2 315 000	2 635 000	3 351 540
Bruk avsetning		1 395 806	200 000	250 000	93 502
SUM		34 792 226	35 481 000	44 836 000	47 302 110

Utgifter					
Lønn m v og sosiale utgifter	4,5	3 212 724	3 190 000	3 950 000	3 771 533
Sjøn andre	4	8 346	90 000	25 000	97 237
Bæstjenester	4	40 372	150 000	690 000	725 446
Kurs, møte og reiseutgifter		850 234	2 240 000	1 715 000	1 090 166
Kontorutgifter		458 387	465 000	590 000	511 733
Informasjon, prosjekt		1 850 803	1 420 000	2 776 000	1 509 772
Prosjekttilskudd friluftsråd	7	19 103 337	26 245 000	19 000 000	20 094 463
Apm støtte friluftsliv	2	10 880 000	10 880 000	11 705 000	11 705 000
Apm støtte friluftsliv murer	2	30 000	200 000	200 000	50 000
Apm støtte prosjektforprosjekt	2				160 000
Diverse		266 617	673 000	2 045 000	814 033
SUM		36 757 419	35 958 000	43 981 000	42 478 353

Driftsresultat		34 807	128 000	885 000	4 823 757
Finansinntekter		112 171	80 000	80 000	169 104
Tap på fordringer		0	0	0	0
Finansinntekter					7 675
Sum finansinntekter/forbruk		112 171	80 000	80 000	169 104
Sum drift og finans		145 978	208 000	965 000	4 992 861
Anskaffelse		41 542	130 000	910 000	4 475 110
Anskaffelse av digitale løsninger					300 000
Årsresultat		90 621	68 000	45 000	190 045
SUM		35 785 371	35 478 000	44 826 000	47 302 109

Balans	Noter	2017	2018	2019
Aktiver				
Kassefordrag		48 015	26 049	30 000
Forutsettsbetalt kostnad	2	566 304	14 789	23 929
Driftsforbehold		2 471 934	128 375	656 623
Driftskapitalkonto		6 904	1 000 035	7 402
Driftsplaneringskonto		2 049 527	1 157 431	7 818 741
Driftsdep. korreksjon		113 608	112 312	112 030
Skatteforbehold	6	237 341	261 955	301 836
Driftskapitalkonto		61 593	1 394 232	106 611
Sum gjeld		5 533 333,00	4 102 158,00	9 051 361

Passiva				
Styrtidig skattebetalt		112 907	143 163,00	200 000
Styrtidig arbeidsgevinst		144 331	151 532,49	177 046
Styrtidig feriepenger		283 552	251 458,00	359 167
Forutsettsbetalt inntekt		30 289	13 064,00	4 031
Arbeidsforbehold		253 056	137 571,00	34 264
Anskaffelse	3	3 192 319	1 846 215,42	6 542 813
Egenkapital	7	1 466 879	1 538 808,00	1 748 353
Sum egenkapital og gjeld		5 533 333,00	4 102 158,00	9 051 361

Gardemoen 13. februar 2020

Ane Mari Brant Niese
Styrelleder

Veijunn Krogsæter
styremedlem

Lai-Fa Nasser
styremedlem

Ingebjørg S. Lief
styremedlem

Anders Ege
styremedlem

Morten Dåsnes
Kartverket

Gardemoen 13. februar 2020

Ane Mari Brant Niese
Styrelleder

Veijunn Krogsæter
styremedlem

Lai-Fa Nasser
styremedlem

Ingebjørg S. Lief
styremedlem

Anders Ege
styremedlem

Morten Dåsnes
daglig leder

Noter til regnskap 2019

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapspraksis for små foretak.

Inntekter

Inntektsføring skjer etter opprinnelige mappet.

Periodiseringsregler

Kostnader regnskapsføres etter sammensetningsprinsippet, dvs. at kostnader medtals i samme periode som tilhørende inntekt. For prosjekter som har fått midler der aktiviteten ikke er fullført ved periodens utløp, forbeholdes inntektsføringer.

Klassifisering av balanseposter

Finansieringsmidler til varig bruk er klassifisert som årliggjeldende. Gjeld som er knyttet til varig ressurser er klassifisert som omlopsmidler. Gjeld som er knyttet til omlopsmidler som omlopsgjeld, dvs. som skal tilbakebetales i løpet av ett år, for gjeld er anslått på grunnlag av gjeldens art og løstid. Gjeld som er knyttet til omlopsmidler er klassifisert som omlopsgjeld. Gjeld som er knyttet til omlopsmidler er klassifisert som omlopsgjeld.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en samlet avsetning for å dekke antatt tap.

Skatt

Friluftsrådets Landsforbund driver ikke skattepliktig virksomhet og er derfor ikke skattepliktig.

Fortsatt drift

Regnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift.

Note 1. Budsjett fra styremøte 9/19

Note 2. Fordeling administrasjonskostnader og prosjektmidler:

Friluftsråd	Adm. Støtte	Spørsmål/aktivitet	Spørsmål/aktivitet	Løp i Friluft Miljø	Folkemøte-prosjekt	Friluftsskole-prosjekt
Oslo og Østland	640 000	209 500		64 000	17 000	310 000
Finnsdal	110 000	60 000		61 000		
Vakres	260 000	88 600	38 000			70 000
Grovlund	240 000	175 000	43 000	144 000		160 000
Sør	425 000	1 105 900	65 000	133 000	318 000	260 000
Miljø-Agder	575 000	350 000	49 000	131 000	240 000	190 000
Lindesnesregionen	270 000	122 000	50 000	80 000	50 000	40 000
Lister	365 000	195 000	100 000	37 000	70 000	
Dalane	330 000	345 000	100 000	128 000	349 000	50 000
Bæren	610 000	199 750	80 000			40 000
Ryfylke	560 000	0	175 000			
Vest	690 000	167 800	50 000	40 000	60 000	120 000
Bergen og Østland	540 000	379 850	140 000	48 000	60 000	
Fjordane	185 000	80 000	50 000			
Sundmøre	590 000	662 850	80 000	124 000	200 000	90 000
Nordmøre og Romsdal	585 000	700 500	150 000	171 000	270 000	150 000
Trøndelagsregionen	385 000	250 000	50 000	37 000	140 000	100 000
Troms	225 000	200 200		39 000		
Helgelund	290 000	140 250		53 000		
Polariseringen	195 000	657 750	50 000	117 000	100 000	
Salten	490 000	523 450		63 000		
Lofoten	240 000	341 650	100 000	85 000	150 000	50 000
Vesterålen	340 000	398 600	50 000			60 000
Miljø Hålogaland	475 000	770 000	50 000	173 000	250 000	160 000
Miljø-Troms	375 000	121 000	50 000	78 000	120 000	70 000
Luleåregionen	630 000	226 550	100 000	202 000		
Nord-Troms	730 000	374 450	150 000	78 000	180 000	40 000
Finmark	475 000	884 500	120 000	136 000	230 000	60 000
Andre		388 300	120 000			
Sum til Friluftsråd	11 705 000	10 326 550	2 000 000	2 190 000	2 754 000	2 020 000
FL og felles prosjekter	2 595 000	178 917	0	195 000	100 000	71 000
Sum	14 300 000	10 505 467	2 000 000	2 385 000	2 854 000	2 091 000
Årsresultat midler 2019	14 300 000	10 505 467	2 000 000	2 385 000	2 854 000	2 150 000
Gjort avsette midler	50 000	5 463	0		44 000	
Avsett av året			0	135 000		59 000

I tillegg er det utbetalt kr 330 000 til oppstart Friluftsskole og 100 000 til planlegging friluftsskole (sparebankstiftelsen).

Polarskolen Friluftsskole har fått 155 000 fra Stiftelsen DAMA til å drive prosjekt.

Det er avsatt andre midler, se note 3.

Note 3. Avsetning av 2019-midler

Suksessrike friluftsskoleaktiviteter	kr	1 023 548
Suksessrike friluftsskoleaktiviteter bundet til pågående forskning	kr	200 000
Friluftsskole utstyr Sparebankstiftelsen	kr	929 203
Friluftsskole miljødler	kr	24 486
Læring i friluft, miljødirektorat midler	kr	135 000
Læring i friluft egne midler	kr	61 861
Friluftsskole	kr	1 958 434
Minutetsmidler	kr	59 367
Stikkonferanse til felles arbeid	kr	103 221
Digitale løsninger	kr	300 000
SUM	kr	4 795 120

Avsatte midler fra tidligere år	kr	1 746 714
Sum avsetning til balanse	kr	6 541 834

Note 4. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader	2018	2019
Lønninger	2 547 456	2 924 521
Arbeidsgiveravgift	399 780	472 888
Pensjonskostnader	280 830	361 991
Andre lønnsrelaterte ytelser	43 375	109 369
Sum	3 271 441	3 868 769

Sysseleste årsværk	4	5
--------------------	---	---

Ytelser til ledende personer 2019	Daglig leder	Styret
Lønn og andre godtgjørelser	679 522	116 200
Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.		

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	2018	2019
Revisjon	15 625	29281
Andre tjenester	0	0
Sum godtgjørelse til revisor	15 625	29281

Note 5. Obligatorisk tjenestepensjon

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjon eller lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har etablert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.

Note 6. Bundne midler	2018	2019
	261 955	501 836
Herav forskning NINA		200 000
Herav bundne bankinnskudd		301 836

Note 7. Egenkapital	Egenkapital
Egenkapital per 1.1.19	1 558 308
Årets resultat	190 045

Egenkapital per 1.1.20	1 748 353
------------------------	-----------

BDO AS
Munkedamsveien 45
Postboks 1704 Vik
0121 Oslo

Uavhengig revisors beretning

Til landsmøtet i Friluftsrådenes Landsforbund

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Friluftsrådenes Landsforbund.

Årsregnskapet består av: - Balanse per 31. desember 2019 - Resultatregnskap for 2019 - Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	Etter vår mening: Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
---	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

BDO AS

Sven Aarvold
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

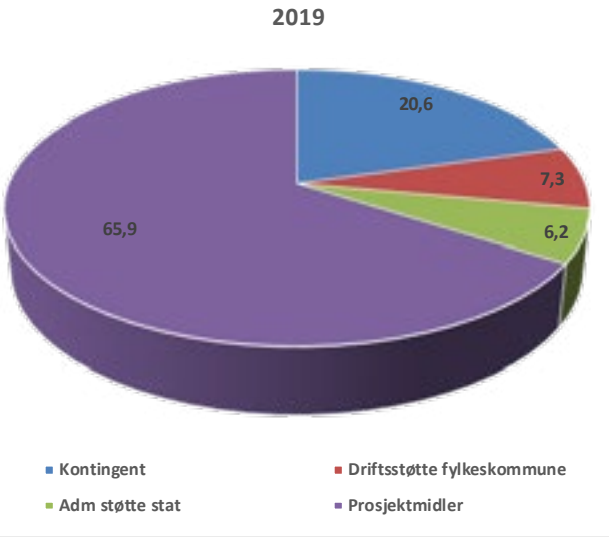
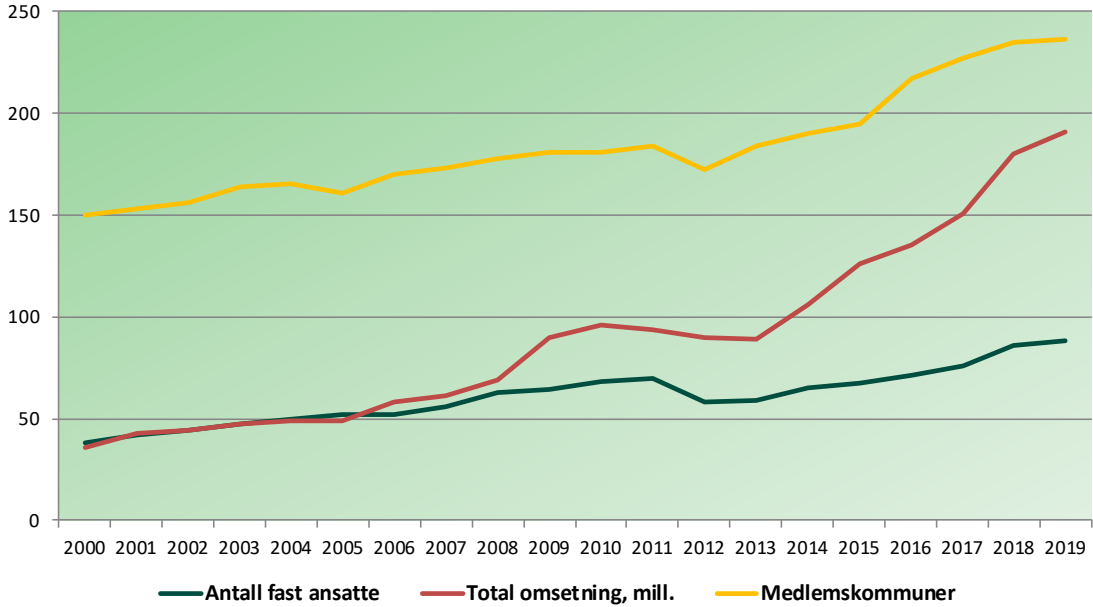

Friluftsrådene - statusoversikt per 31.12.2019

	Medlemskommuner	Innbyggere (1.000)	Areal (i km ²) i medlems-kommuner	Fylker	Medlemsorgansisasjoner	Fast ansatte (årsverk)	Engasjerte, sysselsatte (månedsværk)	Total omsetning (1.000 kr)	Kontingent (kr pr innbygger)	Total kontingent (1.000 kr)	Kontingent/tilskudd fylkeskomm (1.000 kr)
Oslo og omland	16	1.181	3.922	4	43	6	3	6.412	1,00	1.175	1.089
Finnskogen	3	12	1.877	1	0	0,5	0	339	2,00	44	100
Valdres	6	18	4.977	1	0	0,9	3	1.995	35,00	630	0
Grenland	5	112	2.593	1	0	1	12	2.491	6,85	762	150
Sør	9	95	4.120	2	0	4,2	18	5.151	10,55	999	468
Midt-Agder	11	151	6.600	2	0	6,5	14	12.000	18,00	2.707	606
Lindesnesregionen	5	26	1.928	1	0	2,4	3	3.325	14,21	675	117
Lister	6	37	3.805	1	0	1	13	3.798	15,00	577	148
Dalane	4	24	1.589	1	0	2,6	4	4.124	16,34	402	516
Jæren	8	318	1.529	1	0	6,8	65	15.500	14,17	4.500	1.500
Ryfylke	11	256	4.530	1	25	6	24	11.000	14,16	3.622	905
Vest	12	162	4.346	2	0	5	24	17.000	22,81	3.693	1.508
Bergen og Omland	17	437	4.214	1	20	16,5	52	42.626	19,70	8.559	3.441
Fjordane	5	25	2.189	1	1	1,5	7	3.500	15,00	468	100
Sunnmøre	13	124	4.450	1	0	6,2	8	12.000	18,72	2.313	230
Nordmøre og Romsdal	17	114	8.770	1	1	2,5	26	7.750	9,00	1.050	283
Trondheimsregionen	6	244	2.683	1	0	1	6	3.002	4,50	1.104	150
Trollfjell	6	14	3.173	2	0	1	12	1.602	15,88	215	237
Helgeland	6	28	4.838	1	0	1	5	1.380	19,35	540	200
Polarsirkelen	6	36	8.551	1	4	1,5	24	4.300	19,33	799	198
Salten	10	84	11.174	1	2	2,2	14	5.200	10,94	910	396
Lofoten	6	25	1.176	1	0	1	8	2.253	10,02	240	190
Vesterålen	6	33	2.917	1	0	1	2	1.495	10,50	343	198
Midtre Hålogaland	12	62	7.340	2	2	3	21	7.560	12,65	634	413
Midt-Troms	8	30	8.252	1	0	1	13	2.617	12,00	365	215
Ishavskysten	5	89	7.250	1	0	2	12	5.600	12,00	1.196	215
Nord-Troms	4	11	6.760	1	0	1,6	6	3.594	25,00	280	230
Finnmark	17	76	46.569	1	0	2,7	10	2.989	7,00	480	200
Sum 2019	236				98	88,6	409	190.603		39.282	14.003
Sum 2018	235				97	85,9	407	179.591		36.976	12.477
Sum 2017	227				96	75,8	370	150.757		35.548	12.184
Sum 2016	217				98	70,9	327	136.824		32.303	11.825
Sum 2015	195				100	67,4	323	126.235		29.803	10.247
Sum 2014	190				98	65,4	291	113.109		28.093	9.250

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall friluftsråd	20	20	20	20	20	21	23	24	24	26	27	28	28
Antall medlems-kommuner	173	178	181	181	184	172	183	190	195	217	227	235	236
Årsverk fast ansatte	56	63	64	68	70	58	59	65,4	67,4	70,9	75,8	85,9	88,6
Total omsetning	61	69	90	96	92	89	88	113	126	137	151	180	191
Forvaltningsansvar antall områder	605	617	628	637	657	492	501	528	547	545	550	566	576
Forvaltningsansvar km sti og turveg	605	690	864	836	920	1096	1012	1221	1586	1942	2771	2788	2816

Fordeling av finansieringskilder, friluftsrådernes arbeid.

Velkommen inn. Foto: Midtre Hålogaland Friluftsråd

Søppelrydding utover ordinær drift av sikra friluftslivsområder 2019				
Friluftsråd	Antall personer	Mengde, tonn	Strekning, km	Areal, da
Valdres		12	3	
Midt-Agder	200	2	34	
Lister	600	13	15	8
Dalane	394	4		
Jæren	5900	27	135	1350
Ryfylke	1500	64	900	800
Vest	3000	60		
Bergen og Omland	5000	200	31	49391
Fjordane	1214	54	40	2000
Sunnmøre	1800	35	65	
Nordmøre og Romsdal	2300	105	410	4100
Trollfjell	15	18	130	
Polarsirkelen	1225	27		
Midtre Hålogaland	90	4	2	1000
Ishavskysten		44		
Nord-Troms	x			
Finnmark	x			
Sum	23238	669	1765	58649

x = organisert deltakelse som er rapportert av andre direkte i ryddeportalen

Resultater fra turregistreringsopplegg 2019				
Friluftsråd	Tiltak, navn	Antall turmål	Antall deltakere	Antall turer gått
Sør	TellTur	84	431	4 208
Lindesnesregionen	TellTur	90	1 500	13 500
Lister	TurLister	120	2 500	9 500
Dalane	TellTur	23	431	4 905
Vest	TellTur	126	3 020	49 239
Bergen og Omland	TellTur	28	104	373
Sunmøre	Stikk UT!	209	11 746	202 830
Nordmøre og Romsdal	Stikk UT!	282	17 419	301 731
Trollfjell	TellTur	55	147	1 248
Helgeland	TellTur	70	254	9 774
Polarsirkelen	TellTur	102	100	2 507
Salten	TellTur	243	732	19 029
Vesterålen	TellTur	164	1 952	49 317
Midtre Hålogaland	Turkasser	60		45 000
Midt-Troms	TellTur	134	480	4 749
Ishavskysten	TellTur	142	350	5 143
Nord-Troms	Ut i NORD	115	1 928	28 292
Finnmark	Perletur	450	4 477	72 415
Sum		2 497	47 571	823 760

Oslo og Omland Friluftsråd

OOF er et av 29 friluftsråd i Norge og er tilsluttet Friluftsrådenes Landsforbund. OOF er et samarbeidsorgan med formål å arbeide for friluftsliv og naturvern, herunder sikring og bruk av friluftsområder i Akershus, Buskerud, Oppland og Oslo. 43 organisasjoner og 16 kommuner er medlem i OOF.

Hovedsaker i 2019

- Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Oslo. I samarbeid med Oslofjordens friluftsråd har vi i 2019 sluttført kartleggingen og verdsettingen av friluftsområder i Oslo
- Markaloven 10 år. Vi har i år avholdt et kurs for kommuner og organisasjoner i Markaloven med meget godt oppmøte. Vi gjennomførte også en stor konferanse om dette temaet
- Opplæring og inkludering i friluftsliv - Læring i friluft. OOF hadde i 2019 nærmere 150 dager med opplæring i friluftsliv for mottaksklasser og voksenopplæringsklasser, og 2800 elever på Flerkulturell friluftsfest. I tillegg har vi hatt rekordmange dager med Læring i Friluft
- Sikring av natur-og friluftsområder, grøntstruktur og turveier i byggesonen. Også i 2019 var vi en konstruktiv vaktbikkje og fulgte godt med på viktige utbyggingsplaner
- Kommune og regionreformen. Vi har hatt stort fokus på kontakt med medlemskommuner, særlig der det er sammenslåinger, og på etablering av samarbeid med Viken fylkeskommune

Foto: Flerkulturell kanopadling, Oslo og omland Friluftsråd.

Finnskogen Friluftsråd

Finnskogen Friluftsråd startet opp 01.05.19. Det betyr at året 2019 ble preget av at det hadde gått 4 måneder av året før at aktivitetene kom i gang. Likevel er det gjennomført flere tiltak og aktive handlinger som er blitt veldig godt mottatt. En god del av arbeidet har vært rettet mot synliggjøring og markedsføring av Finnskogen Friluftsråd, blant annet ved deltakelse på De nordiske jakt og fiskedagene og Finnskogdagene. Vi har også markedsført friluftsrådet i Finnskogmagasinet.

Hovedsaker i 2019

- 2 Friluftsskoler
- Friluftsliv – og gårdsleir for barn og ungdom med ekstra tilretteleggelse
- Vandring på Finnskogleden for barn i grunnskolealder med fokus på fysisk aktivitet for barna og unge, fryktedempende tiltak i vernesonen for rovdyr og kunnskap om historien om de skogfinske innvandrerne
- Samarbeid med BUA om utleie av fritidsutstyr
- Planlegging av søknader, Friluftsporter

Foto: Finnskogen Natur og Kulturpark. Besøk på Finnetunet.

Valdres Friluftsråd

Valdres friluftsråd (VFR) ble etablert i 2012 og består av de seks Valdreskommunene; Etnedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Vestre Slidre og Vang. VFR er organisert under Valdres Natur- og Kulturpark (VNK) som er en bygdeutviklingsregion som gjennom langsiktig merkevarebygging knyttet til natur- og kulturverdier – og lokal styring – skal gi økt verdiskapning og livskraft i lokalsamfunnet. VFR skal samle aktuelle arbeidsoppgaver i VNK for å samle gode krefter for friluftslivet i Valdres for å få en bredere satsing på friluftslivet.

Hovedsaker i 2019

- Fire friluftsskoler ble gjennomført, der to var nye; Friluftsskolen i Vassfaret, Friluftsskolen i Etnedal, Friluftsskolen på Brennabu og Stølsveko i Øystre Slidre
- Oppstart av prosjektet aksjon AQUA – rene vatn i Valdres der målet er å motivere og legge til rette for frivillig innsats for å rydde søppel og å rydde forsøpla områder. Det ble ryddet ca 12 tonn avfall i regi av prosjektet
- Ferdigstilling av prosjekt med varmebuer/ gapahuker der løypelag har fått midler til å sette opp gapahuker/varmebuer i løypenettet for at dette skal bli naturlige turmål for familier. Det er nå 6 nye gapahuker/varmebuer i løypenettet i Valdres.
- Det er igangsatt arbeid med ny friluftssport som skal være ferdig i 2020
- Friluftsglede – friluftssaktivitet for mennesker med innvandrerbakgrunn er igjen gjennomført med stor suksess

Foto: Åpning av gapahuk Tonsåsen, Valdres Friluftsråd.

Grenland Friluftsråd

Grenland friluftsråd ble opprettet i 2014, og har i dag av fem medlemskommuner (Bamble, Drangedal, Porsgrunn, Siljan og Skien). Vi arbeider med tilrettelegging av friluftsområder, friluftsliv i skolen, aktivitet og arrangementer. I tillegg tilbyr vi friluftsfaglig kompetanse til våre medlemskommuner.

Grenland er et område med variert natur og demografi, fra kyst og fjord til skog og fjell. Friluftsrådet har et særlig fokus på hverdagsaktivitet og enkelt nærfriluftsliv, og at alle skal ha enkel tilgang til turområder.

Som et kommunalt samarbeid bringer vi friluftsliv inn i de offentlige ansvarsområdene. Friluftsliv er et utmerket verktøy for å bedre folkehelsen, undervisning, integrering, bolyst og trivsel. Vi fremmer samarbeid mellom offentlig sektor, organisasjonsliv og frivillighet. Vi tilbyr fagkompetanse og prosjektledelse til medlemskommunene, mens organisasjoner og frivillighet ofte ønsker hjelp til byråkratiske prosesser, tilskuddssøknader m.m. Friluftsliv i skolen er løftet frem som særlig satsningsområde i friluftsrådet. Vi tar sikte på å flytte undervisningen i grunnskolen ut i friluft, og tilbyr skolene kurs og materiell for å hjelpe dem til å oppnå dette.

Hovedsaker i 2019

- Nyopprettet stilling med ansvar for Læring i friluft
- Oppført Børsesjø fugleamfi, et universelt utformet fugletårn i et bynært naturreservat
- Gjennomført Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Siljan
- Sikret arealer, avtaler og finansiering for større tilretteleggingsprosjekter fremover
- Kunstprosjekt i fjæresteinene med nyankomne innvandrere

Foto: Børsesjø fugleamfi, Grenland Friluftsråd.

Friluftsrådet Sør

Friluftssamarbeidet har i vår region pågått siden 1980-tallet. Friluftsrådet Sør ble etablert i 2002. Vi har følgende medlemskommuner i Agder: Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli, og Nissedal kommune i Vestfold og Telemark. Hovedsatsningen vår er informasjons- og planarbeid, pedagogisk virksomhet og aktivitetsrettede tiltak særlig rettet mot barn og unge.

Hovedsaker i 2019

- Digital informasjon: 15 telleapparater i ulike friluftsområder. 607 515 passeringer.
- Turkart: Åmli øst og Åmli vest med turguide.
- Naturlos: 186 turer/aktiviteter i samarbeid med 50-60 lag og foreninger.
- Kyststi: Inngått grunneieravtaler, merket og skiltet 18 km i Arendal kommune.
- Kartlegging og verdsetting: Gjerstad kommune.
- Læring i friluft: Aktivitetskurs for 216 pedagoger, og aktivitetsdager for 1 600 elever.
- Minoriteter: Aktivitetsdager for 550 personer i kommunene Arendal, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand og Vegårshei.
- Psykisk helse: Lukkede turgrupper i alle kommunene. Totalt 170 turer.
- Friluftsskoler: 20 uker. 288 barn deltok.
- Marka Friluft: Barnefattigdomsprosjekt i samarbeid med Arendal kommune. Uteaktiviteter og samlinger.
- 4 enkeltaktivitetsdager: Med fokus på barnefamilier – ca. 1600 deltakere.

Foto: Friluftsrådet Sør, Barnehage i friluft.

Midt-Agder Friluftsråd

Midt-Agder Friluftsråd (MAF) besto per 31.12.19 av 11 Kommuner med 150 715 innbyggere; Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i Vest-Agder og Birkenes, Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Lillesand i Aust-Agder. Arbeidsutvalget, bestående av administrativt ansatte i våre eierkommuner, utarbeider og fremmer saker til styret. Administrasjonen i MAF utgjorde i 2019 syv årsverk. Daglig leder er Per Svein Holte.

MAF har et særskilt fokus på tilgjengelighet for alle og skal fremme et enkelt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv gjennom å sikre, tilrettelegge og skjøtte viktige friluftsområder i regionen for allmennheten, samt drive opplæring og aktiviteter, informere og koordinere. Arbeidet organiseres som driftsoppgaver eller prosjekter, og mange viktige og gode samarbeidspartnere er med i arbeidet for å gi Muligheter for Alle i Friluft.

Hovedsaker i 2019

- Vaffelbua ble offisielt åpnet 5.mai 2019 med ca. 1500 besøkende på åpningsdagen, og er blitt et knutepunkt for friluftsliv.
- Mulighetsstudiet Otra Elvepark: Studien tar for seg hele elvestrengen i fra utløpet i Kristiansand i sør til Bjåen i Bykle i nord og har kartlagt eksisterende og fremtidige friluftsmuligheter.
- Friluftsliv for minoritetsgrupper: 17 turer med ca. 1350 deltakere vinter, vår og høst.
- Naturlosturer: 170 turer i turkalenderen, samt 10 turer som gikk ukentlig gjennom hele året – ca. 15 500 deltakere totalt.
- Naturskole og læring i friluft – leirsteder, aktivitet og kurs. Vi har 4 leirsteder, 7581 registrerte bruksdøgn, aktivitets- og læringsdager for 1800 elever og 13 kurs med 198 deltakere.

Foto: Finnskogen Natur og Kulturpark. Besøk på Finnetunet.

Lindesnesregionens Friluftsråd

FLiR – Friluftsrådet for Lindesnesregionen ble opprettet i 1999. Lindesnesregionen består fra 2020 av Åseral og Lindesnes kommuner og har ca 24 000 innbyggere. Vi er organisert etter vertskommunemodellen med Åseral kommune som vertskommune. Kontoret vårt ligger i Kyrkjebygd, og pr. 31.12.19 hadde vi 3 ansatte fordelt på 1,8 årsverk. Regionen har alle muligheter innen friluftsliv, fra vannaktiviteter i tilknytning til sjøen i Lindesnes og Mandal, til de høyeste topper i Åseralsheiene som utgangspunkt for vandring og fjellaktiviteter.

Vi arbeider for å bringe friluftslivet ut til alle regionens innbyggere. Friluftsrådet skal være en naturlig samarbeidspartner for både offentlige og private aktører.

Hovedsaker i 2019

- TellToppTur – i samarbeid med idrettslag i Åseral, Marnardal, Lindesnes og Audnedal kommuner
- Læring i friluft – gjennomført kurs for lærere og aktivitetsdager for elever
- Friluftsskoletilbud i Mandal, Lindesnes og Audnedal kommuner
- Utgivelse av turkart på papir, et til hver ny kommune (etter kommunesammenslåingen)
- Utgivelse av turbok for Vestre Agder
- Marin forsøpling - forebyggende arbeid og opprydding. Et samarbeid med mange viktige og engasjerte samarbeidspartnere i Lindesnesregionen, samt Søgne og Songdalen kommuner

Foto: Friluftsrådet for Lindesnesregionens, ny turbok.

Lister Friluftsråd

Lister Friluftsråd ble etablert i 2006. Medlemskommunene er Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Lyngdal, Kvinesdal og Sirdal – et område på rundt 4.200 km² og et samlet innbyggertall på rundt 37.000.

Friluftsrådet samarbeider med medlemskommunene, fylkeskommunale og statlige organer for å ivareta og øke interesse, forståelse og muligheter for friluftsliv i Lister-regionen.

De har for tiden tre ansatte, og jobber i et bredt spekter innen friluftsliv, med alt fra tilrettelegging og aktiviteter til opplæring og informasjon.

Hovedsaker i 2019

- Laundal Naturskole – videreutvikling av naturskoleområde for hele regionen, med bl.a. to små overnattingshytter
- Marin forsøpling – kystlotteri, organiserte ryddeaksjoner og #Teinejakta – panteordning for rydding av tapte fiskeredskaper
- Sykkelkart – kart over hele regionen med forslag til turer og oversikt over veistandard og trafikkmengde
- Organiserte aktiviteter som friluftsskoler og friluftscamp for barn og unge i sommerferien og organiserte turer med lav terskel for deltakelse på dagtid i samarbeid med frivilligsentraler
- Turregistrering på app og i bok. Nye postkasser og bøker, videreutvikling av app

Foto: Dag Fredriksen. Populær friluftscamp.

Dalane Friluftsråd

Dalane friluftsråd ble opprettet i 1994 og er et interkommunalt foretak, med kommunene Bjerkreim, Eigersund, Lund og Sokndal som eiere. Disse fire kommunene utgjør Dalaneregionen, som ligger helt sør i Rogaland fylke. Flatearealet utgjør ca 1/5 av Rogalands samlede areal.

I samarbeid med eierkommunene, fylkeskommunen og frivillige lag og organisasjoner arbeider friluftsrådet aktivt for å skape større interesse og forståelse for friluftslivet i regionen. Samtidig er det et mål å være pådriver for å bedre mulighetene for et allsidig friluftsliv i Dalane.

Hovedsaker i 2019

- Dalane Friluftsråd markerte sitt 25års jubileum ved å arrangere en friluftslivskveld for alle
- Vi har arrangert på Topp i Dalane i 15 år. Det er 20 turmål som er med i TellTur. I 2019 var det 990 registrert deltakere
- Vi har hatt 10 år med sommerleiren Dalane uka. Her er det friluftaktiviteter for barn i alderen 10-13 år, matlaging på bål og overnatting i telt
- Dalane Friluftsråd har hatt 5 år med friluftskvelder. Friluftskveldene er et tilbud til alle som liker å være ute i naturen sammen med andre. Friluftskveldene er en sosial møteplass, hvor vi treffes rundt et bål med noe mat, kaffe og drøs. Hver gang friluftskveldene arrangeres har en organisasjon ansvaret for noen enkle aktiviteter. Vi har friluftskvelder i alle 4 Dalane kommunene

Foto: Dalane Friluftsråd, padling på friluftsskole..

Jæren Friluftsråd

Jæren Friluftsråd er et av de eldste eksisterende interkommunale samarbeidsutvalg i Jær-regionen. I 1950 ble Nord Jæren Friluftsråd opprettet. I 1972 skiftet rådet navn til Jæren Friluftsråd og ble et interkommunalt samarbeidsorgan for kommunene Randaberg, Sola, Stavanger, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå.

I forbindelse med årsmøtet 31 mars 2020 slutter fem styremedlemmer. Jæren Friluftsråd ønsker nye styremedlemmer velkommen, og vil spesielt takke Henry Tendenes som går ut av styret etter 20 års innsats som styreleder. Han har ledet Jæren Friluftsråd på en klok, synlig, informerende og raus væremåte.

Jæren Friluftsråd har ansvaret for at befolkningen i regionen har friområder tilgjengelig for rekreasjon og variert friluftsliv. Organisasjonen forvalter i dag ca. 35.000 dekar friområder fordelt over hele Jæren, fra Ogna i sør, til Sandestranden i nord, til Hunnedalen i øst til vakre Jærkysten i vest. Friluftsrådets oppgaver er å sikre nye områder, legge til rette for brukerne, sørge for at områdene fungerer som rekreasjonsområder og at naturkvalitetene ikke blir ødelagt.

Hovedsaker i 2019

- Bytte taket på Friluftshuset på Orre
- Bytte ut lysarmaturene i lysløypa i Brekko til LED lys
- Ryddeaksjon Jærkysten - 6000 frivillige, NORSE forskning og ny utstilling på Kvasseheim Fyr
- Bygge ferdig og åpne Assistentboligen på Kvasseheim Fyr
- Følge opp høy aktivitet i Frilager.no og Besøkssenter Våtmark Jæren

Foto: Jæren Friluftsråd. Ny assistentbolig ferdig på Kvasseheim fyr.

Ryfylke Friluftsråd

Ryfylke Friluftsråd er et interkommunalt samarbeidsorgan, bestående av 9 kommuner i Ryfylke og på Nord-Jæren. Finnøy og Rennesøy kommune har gått inn i Stavanger og Forsand har gått inn i Sandnes kommune. I tillegg har Sola kommune nå kommet tilbake til Ryfylke Friluftsråd etter 12 års fravær.

Friluftsrådet har i 2019 hatt 6 ansatte i 100% stillinger. I tillegg har vi hatt en lærling, en person på fast engasjement, flere avtaler om lokalt tilsyn, arbeidstreningssavtaler med bl.a. Kriminalomsorgen, NAV, sysselsettingsbedrifter og skoler.

Ryfylke friluftsråd er svært avhengig av bredde på egen kompetanse og høy kvalitet på båter, maskiner og annet utstyr. Dette innebærer også behov for kompetent personell og stort nettverk.

Hovedsaker i 2019

- Ansettelse av to medarbeidere med ansvar for hhv. «marin forsøpling» og «administrasjon og prosjektledelse»
- Store rehabiliteringsprosjekter på flere destinasjoner
- Administrasjonskrevende arbeid innen eksempelvis så ulike ting som lærlingeordning og arbeidsrettsak
- Starte prosesser knyttet til kommune- og regionsreform
- Omfattende beredskapsarbeid knyttet til den langvarige brannfaren, sommeren 2018

Foto: Helge Nordås, Lindøy-sommer.

Friluftsrådet Vest

Friluftsrådet Vest ble dannet i 1983 og består av kommunene Bokn, Bømlo, Etne, Fitjar, Haugesund, Karmøy, Sauda, Stord, Sveio, Tysvær og Vindafjord og Kvinnherad. Medlemskommunene har et samlet folketall på 162 000. Virksomheten finansieres med kontingent fra medlemskommunene og med tilskudd fra næringsliv, stat og fylke. Friluftsrådets oppgaver er:

- Planlegging, sikring, tilrettelegging og drift av 116 regionale friluftsområder
- Drive skjærgårdstjenesten inkl marin forsøpling i vår del av Vestkystparken
- Arrangere utedager for barnehager, skoleklasser og SFO, og nye landmenn
- Være hørings- og rådgivende organ i plansaker som gjelder friluftsliv
- Partnerskap folkehelse med fylkeskommunene
- Informerer om friluftslivsområder og allemannsretten gjennom brosjyrer, FB og internett

Hovedsaker i 2019

- Lie Badeplass, Vindafjord: Opparbeidet bakland, P-plasser og nytt toalett
- Hamnarholmen, Tysvær: Nye brygger i samarbeid med båtlaget
- Lindøy, Karmøy: Rydding trase for ny turvei, arkeologisk utgraving og reguleringsplan for Friluftshuset Vest vedtatt
- Lykelsøya, Kvinnherad: Oppgradering servicebygg og gangvei, ny HC-brygge, samarbeid Venelaget for Løkjelsøy og Kolsøy
- Neslia, Kvinnherad. Opparbeiding turvei med rasteplasser, Infotavle

Foto: Friluftsrådet Vest, strandrydding.

Bergen og Omland Friluftsråd

Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) er et interkommunalt samarbeidsorgan som forvalter, tilrettelegger og drifter 246 friluftslivsområder i Bergensregionen. De 12 deltakerkommunene (etter sammenslåing) har et samlet folketall på 439 000. Antall årsverk ved administrasjon og drift var 16,5 i 2019.

BOFs hovedoppgave er i samarbeid med deltakerkommunene, offentlige etater på ulike nivå og interesserte organisasjoner å arbeide for sikring, tilrettelegging og drift av friluftslivsområder av forskjellig slag til allment bruk, samt å arbeide for større forståing for friluftslivets verdi, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftslivet.

Hovedsaker i 2019

- Prosjekt Marin forsøpling: Flere større ryddeaksjoner gjennomført i samarbeid med SNO, skoler, lag, organisasjoner og medlemskommuner
- Ordinære driftsoppgaver i 246 friluftslivsområder, utført av egne folk og engasjerte oppsynsfolk
- Flere tilretteleggingsprosjekt ble sluttført, bl.a. oppgradering av barnebasseng på Helleneset og handicaptilpasset flytebryggeanlegg i Kårtveitpollen
- Avtaler om etablering av 8 nye friluftslivsområder ble gjennomført i 2019
- Oppdrag med verdikartlegging for Hordaland fylkeskommune ble gjennomført i 2019
- BOF samarbeider med ulike aktører om aktiviteter for barn og ungdom i våre deltakerkommuner

Foto: Bergen og Omland friluftsråd, dåp Jenny og Kjappen.

Fjordane Friluftsråd

Fjordane Friluftsråd, etablert i 2017, er eit interkommunalt samarbeid med Solund, Askvoll, Kinn og Bremanger som medlemskommunar. Det vert arbeida for å få knytt til oss fleire medlemskommunar og vi ser ei stigande interesse til å vere med også frå kommunar som ikkje ligg på kysten. Friluftsrådet har som hovudføremål å legge til rette for og fremje friluftsliv. Allemannsretten står sterkt og ein vonar at fleire områder vert sikra for friluftsliv i framtida.

Hovedsaker i 2019

- Gjennomført friluftsskular, totalt 1 veke i Solund og 2 i Flora og 1 i Bremanger.
- Engasjert over 1200 frivillige til strandrydding. 118 aksjonar totalt 40 km strandsone og 55 tonn rydda avfall.
- Vi har starta målretta promotering og endra navn fra Fjordkysten Friluftsråd til Fjordane Friluftsråd og distribuert eige magasin om både friluftsskular og strandrydding.
- Opning av vår første gapahuk i Solund i mai.
- Vi vart medlem av Vestkystparken og arbeider målretta mot etablering av Skjærgårdstjenesten samt registrering av forvaltningsområder.
- Vi har starta prosessen med forslag om sikring av 1 friluftsområde i kvar medlemskommune.

Foto: Fjordane Friluftsråd, strandrydding trengs!

Sunnmøre Friluftsråd

Sunnmøre friluftsråd vart etablert i 1974. I 2019 hadde rådet 13 medlemskommunar med eit samla folketal på knapt 123 000. I samarbeid med medlemskommunane, offentlege etatar på ulike nivå, og frivillige lag og organisasjonar, arbeider friluftsrådet med:

- Sikring, tilrettelegging og drift av friluftslivsområde til allmenn bruk
- Stimulering til friluftsliv for alle
- Skjergardsteneste og marin forsøpling
- Leikepatruljen
- Kartlegging og verdsetting av friluftslivs-område, rådgjeving til kommunane

Hovudsaker i 2019

- Etablering av Leikepatruljen, gjennomført kurs for 70 barneskular. Prosjektet er finansiert av Gjensidigestiftelsen og handlar om leik i den lengste «timen» i skulekvardagen: Friminutta.
- Første heile året med drift av Skjergards-tenesta i Møre og Romsdal. Drifts- og tilretteleggingsarbeid i offentlege friluftslivsområde gjennom heile året.
- Turkassetrimmen Stikk UT! og Stikk UT! Ski: 209 turmål, over 12 000 deltakarar registrerte meir enn 200 000 turar.
- Omfattande arbeid mot marin forsøpling, etablert nettverk med frivillige ryddarar og andre viktige samarbeidspartnarar. Involvert i meir enn 30 aksjonar gjennom året, og fjerning av ca. 35 tonn eigarlaust avfall i samarbeid med Skjergardstenesta.
- Aktivitetsarbeid for barn og unge, friluftsskular, gratis utlån av friluftslivsutstyr, turkort, Naturlos, friluftsliv for innvandrarar.

Foto: Sunnmøre Friluftsråd, leikepatruljen i aksjon.

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal eies av kommunene Kristiansund, Heim, Averøy, Hustadvika, Surnadal, Sunndal, Tingvoll, Gjemnes, Rauma, Aukra, Smøla, Aure og Molde.

Hovedsaker i 2019

- 10 friluftsskoler for ca. 350 barn, i samarbeid med lokale lag og organisasjoner
- Stikk UT! -landets mest populære turkassetrim med over 15 000 deltakere. Vi gjennomførte for første gang Stikk UT!-Maraton i Friluftslivets uke (september) og doblet antall registrerte turer denne uka
- Stikk UT!-Ski hadde ca. 14 300 registrerte turmål og 2060 registrerte brukere. Stikk UT!-Ski et er samarbeid med Skikretsen i Møre og Romsdal og lokale skiforeninger og kjørelag.
- Løyper.net. Friluftsrådet tilrettelegger (drifter og betaler) for at samtlige tråkke-maskiner i vår region har GPS-sporing av oppkjørte skispor på nettstedet løyper.net
- Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i medlemskommune har fått støtte av Miljødirektoratet og Møre og Romsdal fylkeskommune. Prosjektet ble formelt avsluttet etter 2019, men samtlige kommuner får bistand frem til ferdigstilling.
- Friluftsrådet har i samarbeid med Flyktninge-tjenesten i Molde kommune gjennomført kurs i friluftsliv for elever ved introduksjonsprogrammet.

Foto: Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal, hardt arbeid - Ola og Tore med steinbryting i "helvete".

Trondheimsregionens Friluftsråd

Trondheimsregionens Friluftsråd ble etablert i 1978. Rådet er en videreføring av det interkommunale friluftslivssamarbeid i regionen som startet i 1936 ved dannelsen av Trondheim og Omland Friluftsråd. Medlemmer i Trondheimsregionens Friluftsråd er kommunene Klæbu, Malvik, Melhus, Selbu, Skaun og Trondheim - et område med ca. 250.000 innbyggere og ca. 35.000 studenter.

Friluftsrådets oppgave er i samarbeid med fylkeskommune, fylkesmann, kommuner og andre interesserte å arbeide for:

- ivaretagelse av arealgrunnlaget for nåværende og kommende generasjoner gjennom sikring, tilrettelegging og drift av områder for friluftsliv
- større forståelse for friluftsområdenes betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftsliv som virkemidler for en bedre integrering og folkehelse for regionens innbyggere.

Hovedsaker i 2019

- Våre 6 Friluftsdager samlet omlag 4000 deltakere.
- Ordførerne samlet nesten 400 personer på sine turer.
- Gjennomført i samarbeid lag/foreninger 60 Naturløsturer hvor ca 5000 personer deltok.
- Aktiv samtalepart og friluftsfaglig rådgiver overfor kommunene.
- Aktiv høringspart i plansaker i regionen.
- Friluftsrådet var medarrangør av Landskonferanse friluftsliv 2019.

Foto: Trondheimsregionens friluftsråd, staben på Haukvatnet.

Trollfjell Friluftsråd

Trollfjell ble etablert som friluftsråd september 2016. Friluftsrådet består av kommunene Leka fra Trøndelag og Bindal, Sømna, Brønnøy, Vega og Vevelstad fra Nordland.

Trollfjell Friluftsråd skal i samarbeid med deltakerkommunene, andre offentlige myndigheter og organisasjoner, fremme allsidig og miljøvennlig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter, til beste for befolkningens trivsel og helse.

Hovedsaker i 2019

- Gjennomført friluftsskoler i alle medlemskommuner, syv skoler totalt.
- Guidede turer. Har hatt et program med arrangerte turer i alle medlemskommunene.
- Gjennomført prosjektet «rene strender i Trollfjell» i samarbeid med Leka kommune. Sammen har vi ryddet 15 tonn marint avfall i Lekas skjærgård.
- Telltur. Registrert og skiltet 18 nye turer, Geoturer, med fokus på geologi og hvordan landskapet har blitt til.
- «Læring i friluft». Friluftsrådet har holdt 11 kurs for barnehager og skoler gjennom hele året.

Foto: Trollfjell friluftsråd, tilrettelegging for rydding.

Helgeland Friluftsråd

Helgeland Friluftsråd Helgeland friluftsråd ble etablert i 2014. Medlemskommunene er Grane, Vefsn, Leirfjord, Alstahaug, Herøy og Dønna med tilsammen 27800 innbyggere. Naturen her bærer preg av storslåtte og kjente landemerker som Vefsnassdraget, fjellrekka Syv søstre, Dønnamannen, Børgefjell og Lomsdal-Visten nasjonalpark, og ikke minst ei utsøkt stripe av Helgelandskysten. Friluftsrådet skal i samarbeid med deltakerkommunene, andre offentlige myndigheter og organisasjoner, fremme allsidig, lett tilgjengelig og miljøvennlig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter, til beste for befolkningens trivsel og helse.

Årsmøtet er friluftsrådets høyeste organ og utgjøres av ordførerne i medlemskommunene. Styret for friluftsrådet er politisk valgt, og består av politikere fra hver kommune. Til friluftsrådet sorterer også ei arbeidsgruppe, som består av folkehelsekoordinatorer fra hver medlemskommune. Helgeland friluftsråd har daglig leder ansatt i full stilling med arbeidssted på Kippermoen idrettssenter i Mosjøen.

Hovedsaker i 2019

- Friluftsskoler og andre arrangement knyttet til friluftsliv for barn og unge
- Pådriver for statlig sikring av friluftsområder
- TellTur med ca 10.000 registreringer i fem av våre medlemskommuner
- Kurs og samlinger for lærere og barnehageansatte i «Læring i friluft»

Foto: Hogne Hjerpås, Fjellgården i Vefsn, ved en gammel ferdsselsvei fra innland til kyst.

Polarsirkelen Friluftsråd

Polarsirkelen friluftsråd ble etablert i 2007. Rådet eies av Træna, Lurøy, Nesna, Rana, Hemnes og Hattfjelldal kommune. Rådet har kontorsted i Nesna.

Rådets formål er:

- Å arbeide for økt bruk av naturen med spesielt fokus på barn og unge
- Å skape forståelse for friluftslivets betydning
- Å informere om friluftsmulighetene i medlemskommunene
- Å koordinere friluftslivsarbeidet i kommunene

Hovedsaker i 2019

- Gjennom prosjektet "Kulturspor i landskapet" ga vi ut boka "Kulturlandskapet som undervisningsarena"
- Rent Hav Helgeland samlet inn 38 tonn marint søppel i 2019
- Vi gjennomførte 16 friluftsskoler med i underkant av 400 deltagere
- Friluftslivscamp for ungdommer
- Utarbeidet turstiplan for Rana kommune

Foto: Halvor Hilmeren, coasteering, felleshopp på Skogsøya.

Salten Friluftsråd

Salten friluftsråd ble opprettet som prøveprosjekt i 1992 og endret status til permanent i 1997/98. Salten Friluftsråd er et underutvalg av Salten Regionråd med selvstendig økonomi og møteprotokoll. Friluftsrådets styre har en valgt representant fra hver medlemskommune. I tillegg har FNF og Statskog konsultativt medlemskap. Årsmøtet utgjøres av Salten Regionråds medlemmer i friluftsrådet. Faglig leder har sitt kontorsted i Leinesfjord i Steigen, Prosjektlederne har kontorsted i Bodø og på Nesna. Både medlemskommunene og Nordland fylkeskommune bidrar med driftsmidler. Tiltaksmidler hentes fra mange ulike kilder. Rådet arbeider bredt med informasjon: Planleggingskartet Friluftskart for Salten, turkart, turbøker, turkort, media og nettinformasjon. Gjennom Ut er in-prosjektene, Robuste Salten-Onga, Helsefremmende skole og barnehage, samt Full Fræs har friluftsrådet satset tungt på mer og bedre uteaktivitet i barnehage og skole i en årrekke. I tillegg har rådet gjennomført flere tunge tilretteleggingsprosjekt som STImuli i Bodø og På tur i Hamsuns rike. Kartlegging og verdsetting av friluftsområder har vist seg som viktig forvaltningstiltak, som nå har blitt landsdekkende.

Hovedsaker i 2019

- Helsefremmende skole i Nordland
- Helsefremmende barnehage/Robuste Salten-Onga
- Turkonkurransen og informasjonskampanjen 55 forførende friluftsmål
- Utarbeidelse av fredselsåreplaner i kommunene
- Sykkell i Salten – Satsing på tur- og turistsykling

Foto: Amund Godal, landart på Full Fræs finale.

Lofoten Friluftsråd

Lofotkommunene Røst, Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan etablerte i 2013 Lofoten friluftsråd. Kommunene utgjør til sammen 1 229 km² og har et innbyggerantall på 24 100. Lofoten friluftsråd er organisert som et interkommunalt samarbeide og arbeider for:

- at flere mennesker, i alle livsfaser og med ulike fysiske forutsetninger, benytter naturen i sunn aktivitet til alle årstider ved å legge forholdene til rette for fysisk aktivitet – med spesiell fokus på barn og unge
- øke forståelsen for friluftslivets betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av allsidig og miljøvennlig friluftsliv
- sikre og utvikle regionens friluftsmuligheter

Hovedsaker i 2019

- Kurs og samlinger i «Læring i friluft»
- Friluftsskoler i alle medlemskommuner – i alt 11 stk
- Friluftscamp for ungdom
- Besøksforvaltning – bl.a. regional friluftsforskrift og persontellinger
- Etablering av kommunale utstyrsbanker

Foto: Peter Andresen. Friluftsskoler i Lofoten er populært.

Vesterålen Friluftsråd

Vesterålen Friluftsråd ble opprettet 1. september 2003 som et tre-årig prøveprosjekt. Fra januar 2007 ble Vesterålen Friluftsråd etablert som en permanent satsning i regi av Vesterålen regionråd med de seks samarbeidende kommunene som eiere. Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes er medlemskommuner.

Friluftsrådet er organisert som et prosjekt under Vesterålen Kulturutvalg med Vesterålen regionråd som øverste myndighet. Årsmøtesaker behandles av Vesterålen kulturutvalg som består av en politiker oppnevnt fra hver av medlemskommunene og en oppnevnt av regionrådet. Det er tilsatt daglig leder som har kontorsted på Sortland.

Hovedsaker i 2019

- TellTur med i underkant av 2000 deltakere, 50000 registreringer fordelt på 165 turmål
- 6 friluftskoler
- Bygging 1 gapahuk ytterst i havgapet på Kyststien i Bø
- Base Camp Skogsøya for ungdom
- Oppstart friluftslivets ferdselsårer

Foto: Vesterålen Friluftsråd, gapahuken står på Kjerringstranda på Kyststien i Bø.

Midtre Hålogaland Friluftsråd

Grunnlaget for friluftssamarbeidet mellom kommunene i Ofoten ble lagt i 1991. I begynnelsen ble prosjektet kalt "Geologi-Reiseliv-Friluftsliv". Kommunene gjorde endelig vedtak i 1999 om opprettelse av et permanent friluftsråd. I 2016 ble alle 7 Sør-Troms kommunene tilsluttet friluftsrådet. På årsmøtet ble det vedtatt nytt navn, Midtre Hålogaland friluftsråd som nå består av Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Salangen, Evenes, Gratangen, Lavangen, nye Narvik og nye Tjeldsund.

Midtre Hålogaland friluftsråd jobber med:

1. Å sikre og å utvikle regionenes friluftsmuligheter til beste for alle
2. Økt forståelse for friluftslivets betydning for trivsel, fysiske helse og tilhørighet
3. Å gi faglige uttalelser i saker som berører friluftssaker

Hovedsaker i 2019

- Områder er tilrettelagt med raste og møteplasser, parkering, sikringsbuer, informasjonstavler og skiltede stier og løyper (35 løyper).
- Turguide Naturlos ble gitt ut for 9 året.
- Lærende nettverk, helsefremmende barnehager og skole.
- Friluftsskoler for barn, ungdom, funksjonshemmede, asylsøkere og barnefamilier og voksne - der folk bor.
- Friluftsskoler - 18 arrangert i 2019.
- Utarbeidet planer for Friluftslivets ferdselsårer.
- I samarbeid med Statens vegvesen er det montert 14 skilt med veivisning fra hovedveg til parkering.

Foto: Midtre Hålogaland friluftsråd, Samenes dag, åpning av gamle i Kongsvik.

Midt-Troms Friluftsråd

Midt-Troms friluftsråd ble opprettet i 2006 og er et interkommunalt samarbeidsorgan som arbeider for å fremme friluftslivet i regionen. Bak friluftsrådet står de 8 kommunene Bardu, Berg, Dyrøy, Lenvik, Målselv, Sørreisa, Torsken og Tranøy.

Regionen er mangfoldig, og strekker seg fra svenskegrensa på innlandet til åpent hav på yttersida av Senja. 30.000 innbyggere bor i Midt-Troms.

Hovedsaker i 2019

- Læring i friluft der vi har etablert et skolenettverk og kommet godt i gang med arbeidet i skolene. Målet er mer og bedre uteundervisning i grunnskolen
- Friluftslivets ferdselsårer. Vi ansatte egen prosjektleder som arbeider med friluftslivets ferdselsårer i kommunene
- Friluftsskoler og friluftscamper. Vi har gjennomført totalt 11 friluftsskoler og -camper med totalt 194 barn og ungdommer
- Slutføring av turskiltprosjektet
- Utarbeidelse av turinfokart 2019 som ble distribuert til alle husstandene i Midt-Troms, og elektronisk registrering av turer

Foto: Hege Bekken, skilting og merking er viktig.

Ishavskysten Friluftsråd

Ishavskysten friluftsråd ble etablert i 2007 av medlemskommunene Balsfjord, Tromsø, Lyngen, Storfjord og Karlsøy kommune. Ishavskysten har to fast ansatte og en fulltids prosjektansatt. Vårt hovedfokus er å inspirere og motivere innbyggerne i medlemskommunene til å være ute i naturen. Vi jobber både med fysisk tilrettelegging i terrenget og koordinerer aktivitetsprosjekter for barn og unge, skoleprosjektet Læring i friluft og diverse informasjonstiltak som turhefter og turkart. Folkehelse og friluftsglede er en rød tråd i alt vi gjør!

Hovedsaker i 2019

- Læring i friluft. Sammen med 21 skoler og over 30 lærere går skolenettverket Læring i friluft så det suser. Ishavskysten arrangerte 5 kurs og to nettverkssamlinger i 2019
- Friluftsskoler. Friluftsskolene er kjempepopulære tilbud i våre medlemskommuner og i 2019 ble det arrangert 7 friluftsskoler i 4 av kommunene våre med 157 elever
- Turkart. Turkart i 1: 50 000 er et viktig verktøy og sikkerhet for trygg ferdsel i fjellet. I 2019 ble vi ferdige med vårt tredje turkart (for Karlsøy kommune). I tillegg fikk Lakselvbukt i Tromsø kommune sitt eget «nærkart»
- Tilrettelegging. Juksavatn i Balsfjord kommune har fått regionens første rullestol-tilrettelagte flytebrygge. Flere turveier og gapahuker/grillhytter/bålplasser er rullestoltilpasset i andre områder
- Skilting og merking av turstier. I samarbeid med ildsjeler og frivilligheten skilter og merker vi turstier, tilrettelegger med klopper og bruer. 10 av 22 turløyper skiltet og merket i Lakselvbukt i 2019

Foto: Tine Marie Hagelin, kloppegjengen.

Nord-Troms Friluftsråd

Turkasseaktiviteten Ut i NORD fortsetter å være «flaggskipet» i friluftsrådets virksomhet. Etter å ha vært i drift siden Friluftslivets år i 2015 ble bemanningen i 2019 ble styrket med én ny stilling. Nord-Troms Friluftsråd og Finnmark Friluftsråd har et tett samarbeid på mange områder, både administrativt samt når det gjelder oppgaver og prosjekt.

Hovedsaker i 2019

- Turkassetrimmen Ut i NORD, som ble gjennomført for 5. gang, økte kraftig fra 2018 til 2019. 1.702 deltakere gjennomførte totalt 26 083 turer. 1.702 deltakere er cirka 15 % av innbyggertallet i Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. JuleSPREK er adventstidens svar på Ut i NORD.
- For å etablere turmål i nærmiljøet ble 8 bål-/grillhytter innkjøpt som et samarbeid med barnehager i de fire medlemskommunene. Tiltaket inngår i «MER og BEDRE utetid» i barnehagene som startet opp i 2019.
- Også arkitekttegnede dagsturhytter inngår i arbeidet med å gjøre turmål tett på der folk bor mer attraktive. Med utgangspunkt i planlegging i 2019 er målet at 3 Biotope-hytter kommer på plass i 2020.
- I samarbeid med LHL, Helsedirektoratet og Gjensidigestiftelsen ble prosjektet «Førstehjelpsopplæring i grunnskolen» igangsatt. Tilskudd ble også mottatt fra Gjensidigestiftelsen til en ny og utvidet satsing på «Læring i friluft».
- Med utgangspunkt i gode tilskuddsordninger er strandrydding og friluftsskoler fortsatt viktige arbeidsoppgaver.

Foto: Nord-Troms Friluftsråd, i anledning sin 50-årsdag gjennomførte ordfører Svein Oddvar Leiros i Kåfjord kommune 50 Ut i NORD-turer.

Finnmark Friluftsråd

Perletur med sine mange turer rundt om i hele fylket er friluftsrådets viktigste oppgave. VinterPerle og JuleSPREK bidrar til turaktivitet om vinteren. Samarbeidet med Biotope om særegne dagsturhytter rundt om i hele fylket kom et skritt videre med planer i samarbeid med 7 kommuner, selv om byggingen av de første hyttene ikke ble ferdig i 2019 som opprinnelig planlagt.

Hovedsaker i 2019

- Stort fokus på Perletur som ble gjennomført for fjerde gang med turer i 16 av friluftsrådets 18 medlemskommunen. 3.817 (3.506) personer gjennomførte 62.532 (54.412) turer. 2018-tallene er tatt med i parentes. I tillegg til Perletur fra juni til november gjennomføres JuleSPREK i adventstiden, samt at VinterPerle fra februar til mai ble gjennomført for første gang.
- Stort engasjement og stort fokus på strandrydding og tiltak mot marin forurensning, men utgangspunkt i tilskudd fra Miljødirektoratet.
- «MER og BEDRE utetid» for barnehagene med tre nettverk for Alta, Hammerfest og Sør-Varanger. «Småfota på tur» ble etablert som en ny aktivitet for barnehagene.
- 20 friluftsskoler gjennomført i samarbeid ned 14 av friluftsrådets 18 medlemskommuner.
- «Førstehjelp i grunnskolen» ble startet opp som nytt prosjekt der Finnmark Friluftsråd har inngått avtale om å følge opp skoler i fylket.

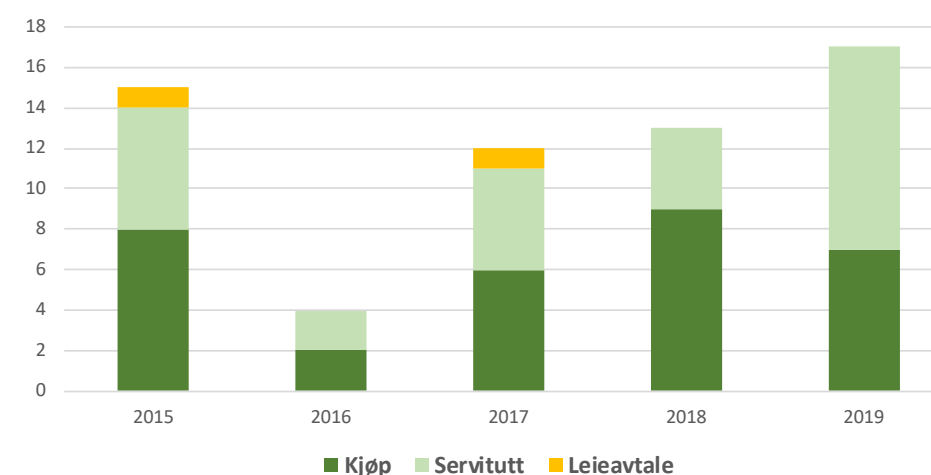
Foto: Finnmark Friluftsråd, Perletur ble gjennomført med turer høyt og lavt i 16 kommuner i fylket.

Sikringsarbeid 2019

	Kjøp gjennomført	Servitutt gjennomført	Leieavtale inngått	Avtale sti, turveg, skiløype km	Pådriver sikring, antall saker	Andre sikringsaker under arbeid
Grenland		1				1
Midt-Agder						1
Lister						2
Dalane				14		1
Jæren				5		3
Ryfylke		2			4	14
Vest	1	4				2
Bergen og omland	6	2				21
Fjordane						4
Sunnmøre					4	3
Nordmøre og Romsdal		1				7
Trondheimsregionen					2	2
Helgeland					1	4
Salten					1	
Vesterålen						1
Midtre Hålogaland						8
Midt-Troms						1
Nord-Troms					1	
Sum 2019	7	10	0	19	13	75
Sum 2018	9	4	0	43	6	62
Sum 2017	6	5	1	266	9	60
Sum 2016	2	2		232	5	57
Sum 2015	8	6	1	183	4	63

Gjennomførte sikringssaker

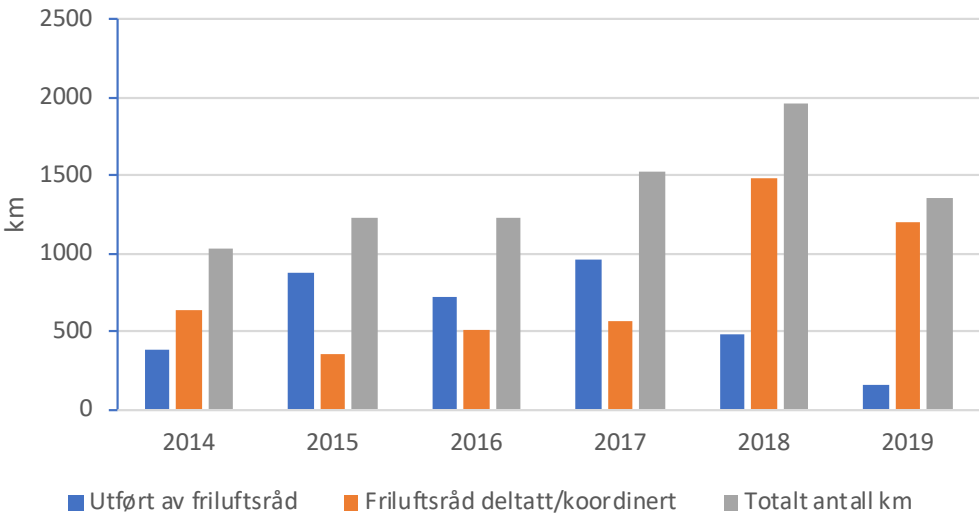

Tilrettelegging friluftslivets ferdselsårer

	Utført av friluftsrådet							Friluftsrådet deltatt/koordinert - andre ansvarlige					
	Stier, tilrettelagt, km	Stier, skilta og merka, km	Skiløype, tilrettelagt, km	Skiløype, skilta og merka, km	Turvei, tilrettelagt, km	Turvei, skilta og merka, km	Ro- og padlerute	Stier, tilrettelagt, km	Stier, skilta og merka, km	Skiløype, tilrettelagt, km	Skiløype, skilta og merka, km	Turvei, tilrettelagt, km	Turvei, skilta og merka, km
Valdres		2											
Grenland	1											1	
Sør		18											
Midt-Agder	1	1	2			3							
Lister		3							8				
Dalane	31	31											
Jæren	5												
Ryfylke	3				7								
Vest		2										1	
Bergen og Omland		2			1								
Sunnmøre									900		150		
Nordmøre og Romsdal									75	110			35
Trondheimsregionen								10	6	1			
Trollfjell	2						54	7	7				
Helgeland								10	15				
Polarsirkelen	2								17		4		
Salten							103					3	50
Midtre Hålogaland		95							150		60		7
Midt-Troms								20				2	
Ishavskysten		7							16				
Sum 2019	45	161	2	0	8	3	157	47	1194	111	214	7	92
Sum 2018	38	483	0	12	11	0		91	1485	13	236	14	79
Sum 2017	102	960	0	40	1	4		73	570	78	102	23	17
Sum 2016	54	725	16	12	5	29		82	508	46	179	22	65
Sum 2015	75	883	2	2	8	3		102	351	107	152	12	25
Sum 2014	30	388	5	-	12	19		46	641	80	258	7	45

Skilting og merking av stier

Så glad blir man av god skilting og merking! Foto: Tine Marie Hagelin

Tilrettelegging, info og drift - tiltak gjennomført av friluftsrådene - 2019

	Bilveg, km	Parkeringsplasser, antall	Toaletter, antall	Hytte, gapahuk o.l. antall	Brygger, antall	Bruer, antall	Stupebrett, antall	Treningsparker, antall	Informasjonsbrosjyrer, antall	Turkart, antall	Friluftsbøker, antall	Informasjonstavler, antall	Utstyrsbaser, antall
Valdres												5	
Grenland	1	1		1					1			1	1
Sør									1	2	1		1
Midt-Agder			1	1	1	1			5		1		
Lindesnesregionen									10	3	1		1
Lister				2					1	1		3	
Dalane				1				1	5	4		4	1
Jæren					2	2			2			2	5
Ryfylke			2	2	1	1		1					2
Vest		2	2		2							1	
Bergen og Omland		1	4	4	6			2				24	1
Fjordane				1					1				
Sunnmøre			1	2					14			1	
Nordmøre og Romsdal		1							1	1	1	1	1
Trondheimsregionen										1			
Trollfjell									1			13	
Helgeland									1			1	
Polarsirkelen									7			4	
Salten									26			2	
Lofoten									2				2
Vesterålen				1					1				
Midtre Hålogaland									8	1		4	12
Midt-Troms									2			2	
Ishavskysten				2		1			3	2		6	
Nord-Troms				1					3			3	1
Finnmark									2				
Sum 2019	1	5	10	14	12	5		4	98	15	4	77	28
Sum 2018	1	8	13	18	7	4	4	2	88	8	1	68	16
Sum 2017	0	3	6	17	7	13		6	70	25	0	55	11
Sum 2016	2	8	11	8	8	6	5	6	105	11	4	36	5
Sum 2015		6	5	5	4	9	3	3	91	7	3	108	13
Sum 2014		11	6	5	6	7	7	5	88	6	2	48	21
Sum 2013	16	3	12	67	11	17	3		54	5	2	49	15

Tilrettelegging, info og drift - tiltak der friluftsrådene har vært pådrivere, koordinatore, samarbeidsparter - 2019

	Bilveg, km	Parkeringsplasser, antall	Toaletter, antall	Hytte, gapahuk o.l. antall	Brygger, antall	Bruer, antall	Stupebrett, antall	Treningsparker, antall	Informasjonsbrosjyrer, antall	Turkart, antall	Friluftsbøker, antall	Informasjonstavler, antall	Utstyrsbaser, antall
Valdres				2		1							
Midt-Agder									1	1			
Lindesnesregionen		1											
Lister											1		
Jæren		2	1						1			2	1
Ryfylke													1
Bergen og Omland				2				1				1	
Fjordane				1									
Trondheimsregionen		2	4			3	1	1				3	
Trollfjell				1					1				
Helgeland												3	
Polarsirkelen		2				1					1	6	
Salten		1											
Lofoten												2	
Midtre Hålogaland		6	4	2		2							
Ishavskysten		1	2			1							
Finnmark			1										
Sum 2019	0	15	12	8	0	8	1	2	3	1	2	17	2
Sum 2018	5	11	5	7	2	14		6	7	3		17	7
Sum 2017	6	6	4	4	2	4		8	2	2	3	12	5
Sum 2016	30	23	6	13	3	10		2	8	3	1	35	3
Sum 2015		7	8	8	2	8		2	12	6	2	62	40
Sum 2014		4	5	1	1	3	2	3	50	3	1	25	5
Sum 2013	23	2			2	10	1		4	8	1	19	2
Sum 2012	26	3	4	6	1	11			6	10		9	3
Sum 2011	11	2	20	6	13	8			32	4		28	
Sum 2010	13	4	6	4	16	5			26	10		9	3

Aktivitetstiltak gjennomført av friluftsrådene - 2019

	Åpne turer, antall deltakere	Kurs, antall deltakere	Tiltak barn og unge, antall	Tiltak minoritetsgrupper	Tiltak funksjonshemmede	Titak eldre	Overnattingsdøgn	Uttalelser, antall saker
Oslo og Omland	3040	906	231	7002			4	11
Finnskogen			285					
Valdres				275				
Grenland	700	500		590				4
Sør	900	204	2718	715	70		22	1
Midt-Agder	2083	198	1189	1350	225		417	2
Lindesnesregionen	500	68	1673	60			3	
Lister	240	78	95				85	2
Dalane	3072	112	905	200	120	1996	100	
Jæren	2405	320	72	20			16000	5
Ryfylke								23
Vest	600	15	650	450			25	5
Bergen og Omland	2590		1860				4944	15
Fjordane	105		23	35				4
Sunnmøre	489	117	3145	15				2
Nordmøre og Romsdal	405	580	260	5		75		3
Trondheimsregionen	4400	6		100	800	100		45
Trollfjell	115	117	149					1
Helgeland	300	360	85					5
Polarsirkelen	300	180	770			45		4
Salten		1100	3845					10
Lofoten	295	110	151	67				4
Vesterålen	220		88	15				
Midtre Hålogaland	300	175	310	120	7	120	15	2
Midt-Troms	300	101	155		40			3
Ishavskysten	150	141	157					3
Nord-Troms	700		92					2
Finnmark	750	150	450	30	80			
Sum 2019	24.959	5.538	19.358	11.049	1.342	2.336	21.615	156
Sum 2018	21.807	3.797	15.860	11.491	2.627	2.718	16.843	140
Sum 2017	21.843	2.900	11.456	8.281	3.204	1.701	13.904	145
Sum 2016	17.266	4.209	13.041	8.719	3.360	3.576	13.149	134
Sum 2015	17.511	5.518	14.914	7.376	2.366	4.435	11.187	114

Aktivitetstiltak der friluftsrådene har vært pådrivere, deltatt sammen med andre - 2019

	Åpne turer, antall deltakere	Kurs, antall deltakere	Tiltak barn og unge, antall	Tiltak minoritetsgrupper	Tiltak funksjonshemmede	Titak eldre	Overnattingsdøgn
Oslo og Omland	6500		3000				
Valdres			94				
Grenland	14000	75					
Sør	9250	12	2835		1367	8750	14
Midt-Agder	21669	200	13169			8000	2200
Lindesnesregionen	2600						
Lister	80		60				
Dalane	400						
Jæren	20		1462		50	5300	
Ryfylke	12000		80	32			
Vest	6500		1550				
Bergen og Omland	3128		3297				546
Sunnmøre	1350	70					
Nordmøre og Romsdal	1250				350	44	4
Trondheimsregionen	4962			3687			
Trollfjell	25		190				
Helgeland	500		110				
Polarsirkelen	4000						
Salten			80				
Lofoten	250						
Vesterålen						20	
Midtre Hålogaland	5000		860	100		200	
Midt-Troms	1585		94	400			
Finnmark				100			
Sum 2019	95.069	357	27.238	4.319	1.767	22.314	2.764
Sum 2018	97.905	664	31.445	6.243	1.916	17.315	2.215
Sum 2017	72.780	849	26.834	3.487	2.143	1.740	3.651
Sum 2016	58.066	3.545	24.834	1.947	1.654	5.313	3.854
Sum 2015	50.788	945	25.639	1.045	1.720	2.350	3.444

Forvaltningsoppgaver og informasjonsmateriell

	Områder, antall	Stier, km	Skiløyper, km	Ro- og padleruter	Turveger, km	Bilveger, km	Parkeringsplasser, antall	Toaletter, antall	Hytter o.l. antall	Brygger, antall	Bruer, antall	Utstyrsbaser	Treningsparker	Friluftsbøker	Turkart, antall	info-brosjyrer, antall
Valdres		527														
Grenland																1
Sør														12	14	2
Midt-Agder	22	40	102		39	2	12	15	33	11	18	7	4	5	4	101
Lindesnesregionene			161			4			1			1		1	3	10
Lister									4			3			8	3
Dalane	3	635			3			2	8	2	3	2	5	2	48	33
Jæren	65	67	15		27	15	44	82	29	2	36	1	6		3	5
Ryfylke	91	35	5		11	9	15	36	2	38	1	1	6		6	
Vest	119	168	43		27	8	73	76	21	71	14	20	1			6
Bergen og Omland	234	64	10		39	14	115	115	85	104	44	7	1	1	5	31
Fjordane									1							1
Sunnmøre	26	22	2		12		15	29	9	18	9	11		3	30	21
Nordmøre og Romsdal	1											2	1	1	1	1
Trondheimsre- gionen															8	
Trollfjell				54										1		1
Helgeland		12													1	1
Polarsirkelen		14										4			5	25
Salten														1	5	60
Lofoten																3
Vesterålen		683							1		2	1				4
Midtre Hålogaland												3				54
Midt-Troms	11	370					6	4		2		2		1	2	1
Ishavskysten	7	20			1		3	2	1	1					5	69
Nord-Troms									1			1			4	8
Sum 2019	579	2657	338	54	159	52	283	361	196	249	127	66	24	28	152	387
Sum 2018	566	2633	336		155	52	276	310	179	232	139	72	18	26	136	328
Sum 2017	550	2623	175		148	52	266	298	168	227	135	64	20	27	126	302
Sum 2016	545	1793	165		149	45	260	301	143	220	117	63	12	25	101	296
Sum 2015	547	1425	159		161	49	257	295	142	210	115	60	5	21	83	285
Sum 2014	528	1066	157		155	39	227	294	103	201	104	53	8	23	57	264

Andre varige resultater av friluftsrådenes arbeid der friluftsrådene ikke er eiere eller ansvarlig for forvaltning av tiltakene

Mange friluftsråd er pådrivere og koordinatore for arbeid som drives i regi av kommunene eller andre. Resultatene av dette arbeidet er vanskeligere å registrere. Nedenstående oversikt er basert på rapporter fra friluftsrådene. Sannsynligvis er de ”riktige” tallene vesentlig høyere.

	Områder, antall	Stier, km	Skiløyper, km	Ro- og padleruter	Turveger, km	Bilveger, km	Parkeringsplasser, antall	Toaletter, antall	Hytter o.l. antall	Brygger, antall	Bruer, antall	Treningsparker	Utstyrsbaser	Friluftsbøker	Turkart, antall	Info-brosjyrer, antall
Valdres		67							9		10				1	1
Grenland	2	2			7	1	3		1				1			
Sør		18														
Midt-Agder	3	17	219		40		7	6	13	7	8			8	18	10
Lindesnesregionen			222		205				2							
Lister	1	586	18		19		1	3	5	4		3	2			1
Dalane	1	20	22				12									
Ryfylke	2	3	10		3						1					4
Vest					1											
Bergen og Omland	9	76	72		20		2		2			1			2	4
Nordmøre og Romsdal	5	850	185		145		11	4				1				
Trondheimsregionen	5	500	950		350	35	51	29		17	15	5		1	3	9
Trollfjell		58	12		2		1	1	1							1
Helgeland		216					4									14
Polarsirkelen		65												2		7
Salten	6	125	8		30		3		4		2		2	7		
Lofoten												3				
Midtre Hålogaland	2	750	120		200		4	12	15	5	3		12	6	3	25
Midt-Troms		350			3		6	4								
Ishavskysten	3	85			3		4	3	14		3		5			
Finnmark	1							1								1

Ungdom og mestring - viktig tema. Foto fra venstre, Halvor Hilmsersen (Polarsirkelen Friluftsråd), Tine Marie Hagelin (Ishavskysten Friluftsråd)

Friluftsporter er et felles satsingsområde for friluftsrådene med Sparebankstiftelsen DNB som viktig støttespiller - her fra Åletjern i Skien. Fra venstre Eva Grothe, Sparebankstiftelsen DNB, Bjørnar Løkstad i Grenland Friluftsråd og Hedda Foss Five, styremedlem i FL og ordfører i Skien.

Nye publikasjoner

Notat

Vårt arbeid med FNs bærekraftsmål

Vedtatt i styremøte 13.2.2020

Friluftsrådenes Landsforbund
Eivind Lyngre, vei 23 B, 1338 Sandvika

Telefon 07 81 51 80
post@friluftsrad.no

Org.nr 971202026
www.friluftsrad.no

Naturen som læringsarena og aktivitetsområde

Barnehage i friluft

VEDTEKTER

(Vedtatt på stiftelsemøte 30. juni 1986, og sist endret på årsmøte 15. juni 2012)

§ 1. Formål

Friluftsrådenes Landsforbund (FL) er et landsomfattende samarbeidsorgan for de interkommunale friluftsrådene. FLs hovedoppgave er å arbeide for styrking av det allmenne friluftsliv gjennom egne initiativ og ved å støtte arbeidet til tilsluttede friluftsråd. FL er et eget rettssubjekt og en frittstående enhet.

§ 2. Medlemsskap

Alle interkommunale friluftsråd som har minst 2 kommuner som medlemmer, kan være medlem av landsforbundet. Hvert friluftsråd beholder sin organisasjonsmessige, økonomiske og arbeidsmessige selvstendighet. Styret godkjenner opptak av nye medlemmer. Friluftsråd som ikke fyller sine kontingentforpliktelser eller fyller kriteriene for å motta administrasjonstilskudd som interkommunalt friluftsråd, kan strykes som medlem av årsmøtet.

§ 3. Organisasjon

FLs faste organer er årsmøtet, styret og administrasjonen.

§ 4. Årsmøte

Årsmøtet er FLs øverste myndighet. Ordinært årsmøte holdes hvert år innen utgangen av juni. Årsmøtet innkalles av styret med minst 3 måneders varsel. Styret foreslår ny valg nemnd. Forslag til årsmøtet skal fremmes for styret med minst 2 måneders varsel. Saksutredning og forslag til vedtak skal sendes rådene senest 1 måned før årsmøtet.

Årsmøtet kan med 2/3 flertall vedta også å behandle saker som legges fram etter den fastsatte frist. Andre saker avgjøres med simpelt flertall. Ved stemmelikhet har styreleder dobbeltstemme.

Sammensetning og representasjon

Årsmøtet består av styret og utsendinger fra rådene. Alle råd kan oppnevne 3 utsendinger med stemmerett. Friluftsråd som har 11-20 medlemskommuner kan i tillegg oppnevne 1 utsending, friluftsråd som har 21-30 medlemskommuner kan i tillegg oppnevne 2 utsendinger og friluftsråd som har 31 og flere medlemskommuner kan i tillegg oppnevne 3 utsendinger. Når et råd oppnevner 3 utsendinger, skal begge kjønn være representert, når en oppnevner 4 eller 5 utsendinger skal det være minst 2 av hvert kjønn og når en oppnevner 6 utsendinger skal det være 3 av hvert kjønn. Oppnevningen meldes skriftlig seinst 1 uke før årsmøtet. I tillegg har rådene anledning til å oppnevne utsendinger med observatørstatus.

Årsmøtet behandler

1. Styrets årsmelding og regnskap for foregående år
2. Budsjett og arbeidsplan for kommende år
3. Saker som er fremmet i samsvar med vedtektene
4. Valg. Årsmøtet velger:
 - a) Leder
 - b) Nestleder
 - c) 3 styremedlemmer
 - d) Inntil 3 varamedlemmer til styret
 - e) Revisor. Det velges registrert revisor.
 - f) Valg nemnd med leder og 2 medlemmer.
 Begge kjønn skal være representert.

§ 5. Valgene

1. Valgene under § 4, pkt a, b og c gjelder for 2 år av gangen. Nestleder og ett styremedlem står på valg etter første år, styremedlemmet etter loddrekning. Styremedlemmer kan ha maksimal sammenhengende funksjonstid på 6 år. Dersom styremedlem eller nestleder velges som styreleder, kan likevel vedkommende ha en funksjonstid på inntil 6 år som styreleder. Varamedlemmer står på valg hvert år.
2. Valg nemnda velges for 1 år, med maksimal sammenhengende funksjonstid på 6 år.
3. Styret, inklusiv varamedlemmer til styret, og valgkomiteen kan ikke velges blant de ansatte i medlemsfriluftsrådene.
4. Alle valg der det er flere kandidater, eller om noen krever det, skal foretas skriftlig, og foregår ellers ved handsopprekking. Alle valg avgjøres med simpelt flertall. Ved stemmelikhet avgjøres valget med loddrekning.

§ 6. Ekstraordinært årsmøte

Ekstraordinært årsmøte kan innkalles med minst 14 dagers varsel når årsmøtet eller styret vedtar det, eller når minst halvparten av friluftsrådene krever det. Ekstraordinært årsmøte kan bare behandle de saker som er nevnt i innkallingen.

§ 7. Styret

Styret består av leder, nestleder og 3 styremedlemmer. Styret leder FLs arbeid mellom årsmøtene i samsvar med vedtektene og årsmøtets vedtak. Styret kommer sammen minst en gang hvert år, eller så ofte lederen eller tre av styrets medlemmer finner det formålstjenlig. Det er vedtaksført når minst 3 medlemmer er til stede, deriblant leder eller nestleder. Godkjent protokoll fra styremøtene skal sendes rådene til underretning etter hvert møte.

Sammensetning av styret

Friluftsrådene fremmer forslag til kandidater til verv i FL. Forslag skal fremmes for valg nemnda minst 2 måneder før årsmøtet. Valg nemnda kan også foreslå kandidater på eget initiativ. Begge kjønn skal være representert i styret med minst 2 personer. For øvrig skal styret være bredt sammensatt med hensyn til bl.a. geografisk tilhørighet. Varamedlemmene velges i rangert rekkefølge. Begge kjønn skal være representert blant varamedlemmene.

§ 8. Administrasjon

1. FL skal ha administrasjon med daglig leder
2. Styret ansetter daglig leder.
3. Daglig leder skal ha sekretærfunksjon for årsmøtet og styret, sørge for at årsmøtets og styrets vedtak blir gjennomført og sørge for løpende drift av FL.

§ 9. Utmelding

Dersom et friluftsråd ønsker å melde seg ut, kan det skje etter gyldig vedtak så snart inneværende års kontingent er betalt og med virkning fra 31. desember det året utmelding vedtas. Et medlem som melder seg ut, har ikke krav på noen del av FLs eiendeler.

§ 10. Vedtektsendringer

Vedtak om endring av FLs vedtekter krever 2/3 flertall.

§ 11. Oppløsning

Med 2/3 flertall i 2 på hverandre følgende år, kan årsmøtet vedta å oppløse FL. Blir oppløsning vedtatt, skal FLs midler brukes til beste for friluftslivet.

Medlemsfriluftsråd	Web-adresse
Oslo og Omland Friluftsråd	osloogomlandfriluftsrad.no
Finnskogen Friluftsråd	finnskogen.org
Valdres Friluftsråd	valdres.no/valdres-natur-og-kulturpark/valdres-friluftsrad
Grenland Friluftsråd	grenlandfriluftsrad.no
Friluftsrådet Sør	friluftsradet.no
Midt-Agder Friluftsråd	midt-agderfriluft.no
Friluftsrådet for Lindesnesregionen	iflir.no
Lister Friluftsråd	listerfriluft.no
Dalane Friluftsråd	dalanefriluftsråd.no
Jæren Friluftsråd	jarenfri.no
Ryfylke Friluftsråd	ryfri.no
Friluftsrådet Vest	frivest.no
Bergen og Omland Friluftsråd	bof.no
Fjordane Friluftsråd	fjordanefr.no
Sunnmøre Friluftsråd	friluftstraadet.no
Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal	friluftstraad.no
Trondheimsregionens Friluftsråd	trondheimsregion-friluftsrad.no
Trollfjell Friluftsråd	trollfjellgeopark.no
Helgeland Friluftsråd	helgeland-friluftsrad.no
Polarsirkelen Friluftsråd	polarsirkelen-friluftsrad.no
Salten Friluftsråd	friluft.salten.no
Lofoten Friluftsråd	lofotenfriluft.no
Vesterålen Friluftsråd	friluftsrad.vestreg.no
Midtre Hålogaland Friluftsråd	halogaland-friluftsrad.no
Midt-Troms Friluftsråd	utitroms.no
Ishavskysten Friluftsråd	ishavskysten.no
Nord-Troms Friluftsråd	utinord.no
Finnmark Friluftsråd	perletur.no

Friluftsrådenes Landsforbund
Eivind Lyches vei 23 B
1338 Sandvika

post@friluftsrad.no
tlf 67 81 51 80
www.friluftsrad.no